

PLAN EVAKUACIJE I SPAŠAVANJA

**OSNOVNA ŠKOLA KNEZA MISLAVA,
Braće Radić 6
21212 Kaštel Sućurac**

Kaštel Sućurac, siječanj 2025. godine

Sadržaj:

1.	OPĆE ODREDBE	4
1.1.	ZAKONSKE OBVEZE DONIŠENJA PLANA EVAKUACIJE I SPAŠAVANJA KOD POSLODAVCA	4
1.2.	CILJEVI ZA DONOŠENJA PLANA EVAKUACIJE I SPAŠAVANJA KOD POSLODAVCA	6
1.3.	SADRŽAJ PLANA EVAKUACIJE I SPAŠAVANJA	7
1.4.	OBVEZA IZRADE PLANA EVAKUACIJE I SPAŠAVANJA	8
1.5.	TUMAČENJE POJMOVA IZ PLANA	8
1.6.	DEFINICIJE I POJMOVI IZ PLANA EVAKUACIJE I SPAŠAVANJA	10
2.	POSTUPAK U SLUČAJU IZVANREDNOG DOGAĐAJA ZBOG KOJEG SE PROVODI EVAKUACIJA I SPAŠAVANJE	16
2.1.	VRSTE IZVANREDNIH DOGAĐAJA NA LOKACIJI	16
2.2.	OBAVJEŠTAVANJE O EVAKUACIJI	19
2.3.	NAČINI ALARMIRANJA U SLUČAJU IZVANREDNIH DOGAĐAJA	20
2.4.	POSTUPAK RADNIKA I NJIHOVO SUDJELOVANJE U EVAKUACIJI I SPAŠAVANJU	23
2.4.1.	POSTUPAK SVAKOG DJELATNIKA	24
2.4.2.	POSTUPAK VODITELJA EVAKUACIJE	24
2.4.3.	POSTUPAK ČLANOVA EKIPE ZA EVAKUACIJU I SPAŠAVANJE	25
2.4.4.	POSTUPAK ČLANOVA EKIPE ZA PRUŽANJE PRVE POMOĆI	27
2.5.	POSTUPAK KOD POSEBNIH SLUČAJEVA PROVOĐENJA EVAKUACIJE	27
3.	POSTUPAK PRI SPAŠAVANJU	29
3.1.	PRAVILA ZA PRUŽANJE PRVE POMOĆI	29
3.2.	OPREMA ZA SPAŠAVANJE	30
4.	POSTUPCI U IZNENADNIM DOGAĐAJIMA	31
4.1.	POSTUPAK PRILIKOM POŽARA	31
4.2.	POSTUPAK PRILIKOM POTRESA	31
4.3.	POSTUPAK U SLUČAJU RATNIH DJELOVANJA	31
4.4.	POSTUPAK PRILIKOM TERORISTIČKIH NAPADA, PRIJETNJI I POSTAVLJANJA EKSPLOZIVNIH NAPRAVA	32
4.5.	UPUTE ZA POSTUPANJE RADNIKA U SLUČAJU PREPADA	32
5.	ORGANIZACIJA, UPRAVLJANJE I PROVOĐENJE EVAKUACIJE	33
6.	OSPOSOBLJAVANJE RADNIKA ODGOVORNIH ZA PROVOĐENJE EVAKUACIJE – SPAŠAVANJA	36
7.	GRAĐEVINE NA KOJEMA MOGU NASTUPITI IZVANREDNI DOGAĐAJI I PROCJENA UGROŽENOSTI	38

7.1.	OPIS LOKACIJE TVRTKE I NJENOG OKRUŽENJA TE GRAĐEVINSKE KARAKTERISTIKE	38
7.2.	RASPORED I NAMJENA PROSTORIJA GRAĐEVINE OSNOVNE ŠKOLE KNEZA MISLAVA U KAŠTEL SUĆURCU	39
7.3.	IDENTIFIKACIJA VRSTA OPASNOSTI I MOGUĆI UZROCI IZVANREDNIH DOGAĐAJA NA LOKACIJI TVRTKE U DRNIŠU	40
7.4.	ELEKTRIČNE INSTALACIJE, MUNJOVODI I VENTILACIJA	41
7.5.	POŽARNO SEKTORIRANJE	41
7.6.	PROVEDENE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA	41
7.6.1.	TEHNIČKE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA NA LOKACIJI OSNOVNE ŠKOLE KNEZA MISLAVA	41
7.7.	SREDSTVA I SUSTAVI ZA DOJAVU I GAŠENJE POŽARA	41
7.8.	PROCJENA UGROŽENOSTI	42
7.9.	PROCJENA UGROŽENOSTI	42
7.10.	VRIJEME ZA IZVRŠENJE EVAKUACIJE I KAPACITET PUTOVA I IZLAZA ZA EVAKUACIJU	42
7.11.	MJESTO ZA OKUPLJANJE NAKON EVAKUACIJE (ZM1)	44
7.12.	UTVRĐIVANJE EVAKUACIJSKIH ZONA	44
8.	ORGANIZACIJA EVAKUACIJE SPAŠAVANJA	45
8.1.	ORGANIZACIJA EKIPE ZA EVAKUACIJU	45
8.3.	ZBORNA MJESTA	45
8.2.	OBAVJEŠTAVANJE O EVAKUACIJI	45
9.	ROKOV I AŽURIRANJE PLANA	56
10.	ZAVRŠNE ODREDBE	47
11.	KORIŠTENI PROPISI, PRAVILA TEHNIČKE PRAKSE I DOKUMENTACIJA	49
12.	PRILOZI	50
PRILOG 1:	SASTAV EKIPE (TIMA) ZA EVAKUACIJU I SPAŠAVANJE U OSNOVNOJ ŠKOLI KNEZA MISLAVA	
PRILOG 2.	OPERATIVNI STOŽER (UPRAVA ZA KRIZNA STANJA)	
PRILOG 3.	EKIPE ZA EVAKUACIJU PO ZONAMA EVAKUACIJE	
PRILOG 4.	POPIS RADNIKA OSPOSOBLJENIH ZA PRVU POMOĆ	
PRILOG 5.	VAŽNI TELEFONSKI BROJEVI	
PRILOG 6.	OPREMA ZA EVAKUACIJU I/LI SPAŠAVANJE:	
PRILOG 7.	OPREMA ZA PRUŽANJE PRVE POMOĆI:	
PRILOG 8.	VJEŽBA EVAKUACIJE - PREDLOŽAK	
PRILOG 9.	GRAFIČKI PRILOZI	

Na temelju odredbe članka 55. Zakona o zaštiti na radu (NN br. 071/2014, 118/2014, 94/2018 i 96/2018), članka 37. Zakona o zaštiti od požara (NN br. 92/10, 114/22), članka 13. i 14. Pravilnika o zaštiti na radu za mjesta rada (NN br. 105/2020) te Pravilnika o zaštiti od požara za Osnovna škola Kneza Mislava, odgovorna osoba za Osnovnu školu Kneza Mislava, Braće Radić 6, 21212 Kaštel Sućurac, dana 28.12.2025. godine donosi sljedeći:

PLAN EVAKUACIJE I SPAŠAVANJA

Osnovne škole kneza Mislava
Braće Radić 6, 21212 Kaštel Sućurac

1. OPĆE ODREDBE

Ovim Planom utvrđuje se organizaciju, postupke i mjere za osiguranje brzog učinkovitog i u odnosu na značajke nastalog događaja primjerenog načina evakuacije i spašavanja zaposlenika te dobara iz objekta osnovne škole Kneza Mislava, smještenog na adresi Braće Radić 6 u Kaštel Sućurcu.

“Plan evakuacije i spašavanja” ima zadatak da u slučaju izvanrednog i iznenadnog događaja, kao što su požar, eksplozije, potres, havarije, teroristički čin, sabotaža i drugi događaji na lokaciji Braće Radić 6 u Kaštel Sućurac, predvidi organizaciju evakuacije i spašavanja:

- radnika koji se mogu zateći u radnim i pomoćnim radnim prostorima
- trećih osoba koji se mogu zateći u radnim i pomoćnim radnim prostorima te
- spašavanje materijalnih dobara.

Tehnički uvjeti za provođenje evakuacije odnose se na:

- uređenje i održavanje putova evakuacije na lokaciji (unutar građevina i oko građevina)
- uređenje i održavanje putova za pristup lokaciji
- uređenje i održavanje putova za pristup pojedinim građevinama
- održavanje uređaja za dojavu opasnosti i davanje alarma,
- održavanje uređaja za gašenje požara te
- označavanje putova evakuacije oznakama upozorenja i nužnom rasvjetom.

1.1 ZAKONSKE OBVEZE DONOŠENJA PLANA EVAKUACIJE I SPAŠAVANJA KOD POSLODAVCA

Obveza evakuacije i spašavanja u slučaju izvanrednog događaja kod poslodavca propisana je:

- Zakonom o zaštiti na radu (NN br. 71/14, 118/14, 94/18 i 96/18),
- Zakonom o zaštiti od požara (NN br.92/10, 114/22)
- Zakonom o sustavu civilne zaštite (NN br. 82/15, 118/18, 31/20, 020/21, 114/22) kojim je utvrđeno da su pravne osobe dužne organizirati zaštitu i spašavanje od prijetnji i posljedica nesreća, većih nesreća i katastrofa i provoditi pripreme, poduzimati mjere pripravnosti i aktivnosti u katastrofama i otklanjanju posljedica te izvršavati druge obveze propisane ovim Zakonom, drugim propisima i svojim općim aktima. Također ovim Zakonom propisano je da pravne osobe koje obavljaju djelatnosti korištenjem opasnih tvari dužne su izraditi procjene rizika i operativne planove te su dužne uspostaviti i održavati sustav uzbunjivanja građana u svojoj okolini.

Prema odredbama članaka 55. Zakona o zaštiti na radu, Poslodavac je obavezan poduzeti mjere zaštite od požara i spašavanja radnika, izraditi Plan evakuacije i spašavanja, odrediti radnike koji

će provoditi mjere te osigurati pozivanje i omogućiti postupanje javnih službi nadležnih za zaštitu od požara i spašavanje, u skladu s posebnim propisima.

Poslodavac je obavezan broj radnika, njihovu osposobljenost i potrebnu opremu, utvrditi i osigurati u skladu s ostalim propisima koji uređuju zaštitu od požara i spašavanje, ovisno o naravi procesa rada, veličini poslodavca te ukupnom broju radnika.

Također, Poslodavac je u slučaju nastanka neposrednih i značajnih rizika za život i zdravlje radnika obavezan:

- 1) odmah ih obavijestiti o nastalom riziku kojemu jesu ili bi mogli biti izloženi, kao i o mjerama koje jesu ili bi trebale biti provedene, kako bi se spriječio ili umanjio rizik za život i zdravlje;
- 2) poduzeti radnje i dati upute o prestanku rada, odnosno napuštanju mjesta rada i upućivanju na sigurno mjesto;
- 3) organizirati nastavak rada tek nakon otklanjanja rizika;
- 4) poslodavac je obavezan osposobiti radnike da u slučaju nastanka neposrednih i značajnih rizika za život i zdravlje, kojima su izloženi ili bi mogli biti izloženi, a o tome ne mogu obavijestiti odgovornu osobu, mogu samostalno poduzeti mjere i provesti postupke u skladu sa svojim znanjem i raspoloživim tehničkim sredstvima, kako bi rizike otklonili ili smanjili;
- 5) osposobljavanje radnika obuhvaća upoznavanje radnika s planom evakuacije i spašavanja za slučaj izvanrednog događaja i provođenje praktične vježbe evakuacije i spašavanja najmanje jednom u dvije godine;
- 6) radnik koji postupi u skladu s odredbama zakona, zbog takvog postupanja ne smije trpjeti štetne posljedice, osim u slučaju ako je postupao namjerno ili s krajnjom nepažnjom;
- 7) poslodavac je obavezan provoditi zaštitu na radu na mjestima rada ugroženim eksplozivnom atmosferom u skladu s provedbenim propisom i pravilima zaštite na radu.

Poslodavac ima obvezu utvrditi Plan evakuacije i spašavanja, s kojim mora upoznati sve zaposlene, određuje osobe za provođenje evakuacije, timove za evakuaciju te način i termin osposobljavanja osoba koje će provoditi evakuaciju i spašavanje.

Također, prema članku 56. Zakona o zaštiti na radu, Poslodavac je dužan osigurati i organizirati pružanje prve medicinske pomoći i osposobiti određeni broj osoba za to, tj. organizirati i osigurati pružanje prve pomoći radnicima i drugim osobama do pružanja hitne medicinske pomoći ili do prijema u zdravstvenu ustanovu te je obavezan omogućiti postupanje javne službe hitne medicinske pomoći.

Poslodavac je dužan u radnim prostorijama gdje istodobno radi dva do 20 radnika, najmanje jednog radnik, te još po jednog do svakih sljedećih 50 radnika, osposobiti za pružanje prve pomoći u skladu s pravilima zaštite na radu i u pisanom obliku dati obavijest da je baš taj određen za pružanje prve pomoći.

Poslodavac je obavezan osigurati sredstva i opremu za pružanje prve pomoći, koji uvijek moraju biti dostupni, označeni i zaštićeni od neovlaštenog korištenja.

Zaključak:

Na temelju čl. 95. Zakona o zaštiti na radu, poslodavac pravna osoba koja napravi prekršaj te ne izradi Plan evakuacije i spašavanja ili ne odredi radnike koji će provoditi mjere i osigurati pozivanje i omogućiti postupanje javnih službi nadležnih za zaštitu od požara i spašavanje, ili ne osposobi radnike na način da ih upozna s planom evakuacije i spašavanja za slučaj izvanrednog događaja, ili ne provodi praktične vježbe evakuacije i spašavanja najmanje jednom u dvije godine kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 kuna.

Za ovaj prekršaj može se izreći novčana kazna na mjestu izvršenja prekršaja poslodavcu pravnoj osobi u iznosu od 1.900,00 kn, a poslodavcu fizičkoj osobi i odgovornoj osobi pravne osobe u iznosu od 1.500,00 kn.

U slučaju ponavljanja navedenog prekršaja, počinitelj će se kazniti novčanom kaznom u dvostrukom iznosu.

S obzirom na kontinuiranu smjenu generacija učenika u školi, predlaže se provođenje vježbi evakuacije svake godine. Redovitim vježbama evakuacije osigurava se da svi učenici i zaposlenici budu upoznati s postupcima sigurnog napuštanja škole u slučaju izvanrednih situacija, čime se značajno povećava razina sigurnosti i spremnosti na potencijalne opasnosti.

Sukladno zakonskim odredbama:

- *Poslodavac osigurava svu potrebnu opremu i sredstva za provedbu evakuacije i spašavanja, za pružanje prve medicinske pomoći te osigurava potrebno osposobljavanje i praktično uvježbavanje na osnovama ovog Plana.*
- *Obveza Poslodavca je da objekt s radnim i pomoćnim prostorijama bude u svakom trenutku održavan na način koji osigurava sigurne uvjete boravka tijekom radnog vremena.*
- *Obveza Poslodavca je također da propisno obilježi sve glavne i nužne izlaze u slučaju evakuacije i spašavanja te zbornu mjesto i način uzbunjivanja i mobilizacije.*

1.2 CILJEVI ZA DONOŠENJA PLANA EVAKUACIJE I SPAŠAVANJA KOD POSLODAVCA

Ovim Planom evakuacije i spašavanja obuhvaćene su mjere i aktivnosti koje se moraju provoditi u slučaju izvanrednog događaja, zbog kojeg se mora provesti evakuacija - spašavanje zaposlenog osoblja iz ugroženog prostora, a koji mogu biti posljedica:

- požara,
- eksplozija,
- potresa,
- terorističkog čina,
- ostalih štetnih i iznenadnih događaja na lokaciji tvrtke u Splitu.

U cilju provođenja preventivnih mjera i stvaranja realnih uvjeta za organizirano i efikasno izvođenje operativno - taktičkih zadataka evakuacije i spašavanja ovim se Planom uređuju sljedeća područja:

- dužnosti zaposlenika u provođenju mjera i aktivnosti u pripremi i provođenju evakuacije
- osposobljavanje zaposlenika za evakuaciju - spašavanje,
- način obavješćivanja o iznenadnom događaju i davanja znakova uzbune,
- osvjetljenje, označavanje i održavanje putova i izlaza za evakuaciju - spašavanje,
- kapacitet putova i izlaza za evakuaciju - spašavanje,
- oprema za spašavanje i pružanje prve pomoći,
- zone evakuacije i sastav ekipa za evakuaciju i spašavanje
- postupak u slučaju provođenja evakuacije i spašavanja po radnim i pomoćnim radnim prostorima tvrtke na lokaciji ,
- postupak zaposlenika i njihovo sudjelovanje u evakuaciji i spašavanju,
- postupak voditelja i članova ekipe za evakuaciju i spašavanje po radnim i pomoćnim radnim prostorima tvrtke na lokaciji ,
- posebni oblici operativno taktičkih radnji u pojedinim fazama evakuacije i spašavanja,

- zborna mjesta ekipa za evakuaciju,
- način obavljanja nadzora nad mjerama i radnjama kojima se osigurava provođenje evakuacije i spašavanja.

1.3 SADRŽAJ PLANA EVAKUACIJE I SPAŠAVANJA

Dokument Plan evakuacije i spašavanja se mora sastojati od:

- potrebnih pisanih elemenata - tekstualni dio Plana
- grafičkih priloga - grafički dio Plana

Tekstualni dio plana evakuacije i spašavanja

Tekstualni dio plana bi svakako trebao obuhvatiti sljedeće elemente:

- opis objekta (mjesta rada, prostorija, prostora) u kojem se obavlja rad a na koji se plan evakuacije i spašavanja odnosi, sa značajkama lokacije
- opis tehnološkog procesa ili poslova koji se obavljaju
- moguće vrste izvanrednih događaja koji mogu nastati s obzirom na prirodu tehnološkog procesa i vanjske čimbenike
- najkritičnije dijelove objekta (i/ili prostora) u slučaju izvanrednog događaja
- evakuacijske zone (logične cjeline u prostoru), s brojem osoba koje se obično nalaze ili se mogu naći u istima
- smjerove kretanja i sigurna mjesta okupljanja evakuiranih osoba iz ugroženog područja
- zahtjeve vezane za evakuacijske putove i izlaze te analizu istih u prostoru za koji se plan izrađuje
- popis opasnih tvari ukoliko se iste koriste, s naznakom opasnih svojstava i količina
- opis tehničkih sustava te sustava opreme za gašenje požara koji će se koristiti u slučaju iznenadnog događaja ili mogu utjecati na provođenje evakuacije i spašavanja
- općenite mjere kao preduvjet za uspješno provođenje evakuacije i spašavanja
- način uzbunjivanja za slučaj iznenadnog događaja
- način obavješćivanja prema van ukoliko postoji rizik od nastanka opasnosti izvan prostora za koji se plan izrađuje
- način obavješćivanja javnih službi za slučaj nastanka iznenadnog događaja (vatrogasaca, hitne pomoći, policije, gorske službe spašavanja i dr.)
- popis osoba odgovornih za provođenje evakuacije i spašavanja po evakuacijskim zonama te njihove dužnosti
- postupanje radnika i drugih osoba u slučaju nastanka iznenadnog događaja
- program osposobljavanja osoba odgovornih za provođenje evakuacije i spašavanja
- plan izvođenja praktičnih vježbi evakuacije i spašavanja s rokovima održavanja
- potrebna sredstva za pružanje prve pomoći kod spašavanja te potrebnu opremu i sredstva za samo spašavanje
- situacijski prikaz evakuacije i spašavanja (smještaj objekta ili prostora za koji se izrađuje plan u odnosu na druge objekte i sl.)
- tlocrt/e prostorija i prostora koje plan obuhvaća
- drugo, u odnosu na specifičnosti.

Grafički dio plana evakuacije i spašavanja

Grafički prilog plana evakuacije je prikaz dijela objekta postavljen na više lako uočljivih mjesta/pozicija na zidovima radnih i pomoćnih radnih prostora i prostorija.

Grafički dio plana bi svakako trebao obuhvatiti sljedeće elemente:

- prikaz situacije objekta na koji se plan odnosi u odnosu na druge (okolne) objekte i/ili dijelove objekata

- prikaz tlocrta svih etaža u sklopu objekta na koji se plan odnosi te smjerova evakuacije (propisanim simbolima)
- prikaz evakuacijskih izlaza
- prikaz tehničkih sustava i opreme važnih za evakuaciju i spašavanje (vatrogasnih aparata, hidranata, elementi sustava za dojavu požara, tipkala za isključenje električne energije u slučaju hitnosti, mjesta zatvaranja energenata i vode, smještaj opreme za pružanje prve pomoći, smještaj opreme za evakuaciju i spašavanje
- prikaz unutarnjih i vanjskih evakuacijskih putova
- prikaz zbornih (sigurnih) mjesta okupljanja nakon evakuacije
- prikaz lokacije/pozicije opasnih sadržaja (opasnih; zapaljivih, eksplozivnih, toksičnih, radioaktivnih tvari i sl.)
- drugo, u odnosu na specifičnosti.

1.4 OBVEZA IZRADE PLANA EVAKUACIJE I SPAŠAVANJA

Poslodavci su obvezni, sukladno zakonskim obvezama, izraditi Plan evakuacije i spašavanja za slučaj iznenadnog ili izvanrednog događaja koji može ugroziti radnike, treće osobe (goste, roditelje, poslovne partnere, studente, volontere, dobavljače i sl.) te materijalna dobra na prostoru na kojem poslodavac obavlja rad.

Kvalitetan plan evakuacije i spašavanja zahtijeva izradu tekstualnog i grafičkog dijela, u kojima je potrebno navesti bitne elemente za slučaj iznenadnog događaja.

Tako izrađen plan, omogućit će organizirano napuštanje mjesta rada tj. prostorija i prostora koji se koriste za rad te pružanje pomoći osobama koje se ne mogu same evakuirati, sve s ciljem otklanjanja ili smanjenja rizika nastalih iznenadnim događajem.

1.5 TUMAČENJE POJMOVA IZ PLANA EVAKUACIJE I SPAŠAVANJA

Evakuacija je svrsishodno, organizirano i učinkovito napuštanje prostorije ili objekta prije nego što nastupi ugrožavanje života i zdravlja zaposlenika, a koje može izazvati iznenadni događaj čije posljedice je moguće predvidjeti.

Pod evakuacijom (sklanjanjem) u smislu ovog Plana podrazumijeva se unaprijed programirani i organizirani način napuštanja ugroženih prostorija i prostora, prije nego što nastupi opasnost po život i zdravlje zaposlenika, koju može izazvati iznenadni događaj kojeg je nastup i štetne posljedice moguće unaprijed predvidjeti.

Evakuacija mora biti:

- svrsishodna jer se mora temeljiti na razumnoj odluci ovlaštene osobe ili tijela,
- organizirana jer se mora provoditi na temelju plana na unaprijed utvrđen način te
- učinkovita jer se mora izvesti brzo i uz maksimalnu sigurnost osoba.

Evakuacija može biti potpuna ili djelomična.

Evakuacija je potpuna ako se napušta cijela građevina.

Evakuacija je djelomična ako se napušta samo dio građevine.

Spašavanje je organizirano provođenje radnji kojima se zaposlenicima i drugim osobama zatečenim u ugroženim prostorima pruža pomoć pri njihovom napuštanju, kada uslijed okolnosti nastalih zbog iznenadnih događaja sami ne mogu napustiti ugrožene prostore, a da pri tome ne dovedu u opasnost svoj život i zdravlje, pružanje prve i medicinske pomoći ozlijeđenim osobama i poduzimanje aktivnosti otklanjanja opasnosti.

Izvori opasnosti su okolnosti koje uvjetuju ili povećavaju mogućnost nastajanja događaja koji ugrožava građevine (opasni događaji). Najčešći izvori opasnosti su:

- opasnosti zbog kvara na konstrukciji, instalacijama (električne energije, vodovoda, kanalizacije, spremnicima zapaljivih tekućina, plinova i sl.) i uređajima građevine,
- namjerno ugrožavanje sigurnosti građevine (paljevine, sabotaže),
- panika izazvana ljudskim faktorom (namjerno ili nenamjerno),
- svjesno ili nesvjesno vršenje opasnih radnji, kršenje zabrana od strane pojedinaca,
- elementarne nepogode i drugi vanjski utjecaji na građevinu i sl.

Iznenadni ili izvanredni događaji koji mogu ugroziti život i/ili zdravlje zaposlenika i drugih osoba na lokaciji i zbog kojih se mora organizirati brza i učinkovita evakuacija, mogu nastati od unutarnjih izvora opasnosti (požar, eksplozija, panika) i vanjskih izvora opasnosti (udar groma, potres, olujni vjetrovi, opasno zračenje, nuklearna opasnost ili biološka opasnost).

Izvanredni događaji mogu biti:

- požari bez obzira na intenzitet i razloge nastajanja,
- potresi,
- eksplozije nastale iz bilo kojeg razloga,
- poplave nastale uslijed oluje, bujice ili oštećenja na vodozaštitnim uređajima i kvarovima na instalacijama,
- orkanski vjetrovi i slične nepogode izazvane jakim strujanjima zraka,
- panika izazvana bilo kojim razlogom,
- urušavanje dijelova građevine, zbog eksplozije, neadekvatnog korištenja ili kojeg drugog razloga,
- ratne opasnosti,
- oružani prepadi,
- teroristički napadi i prijetnje.

Požar je najčešća iznenadna pojava koja se događa u svakodnevnom životu i predstavlja najvjerojatniji povod za evakuaciju i spašavanje. Većina požara nastaje u zatvorenom prostoru, a takvi požari u početku uglavnom nisu naročito opasni, te je preporučljivo pokušati ugasiti požar prije njegova nekontroliranog širenja.

Na razvoj požara najviše utječu čimbenici kao što su kemijski sastav tvari koja gori, količina kisika pri gorenju, energetska vrijednost tvari koja gori i toplina koja se pritom stvara, putevi širenja (vrata, prozori, ventilacijski otvori) te vjetar koji može prenijeti užareni predmet na udaljenost do čak 150 m.

Najčešće posljedice požara su gušenje zbog dima i ozlijede prilikom stampeda zbog panike.

Potres kao iznenadni događaj koji je prema sadašnjem nivou tehnološkog razvoja još uvijek teško predvidiv, specifična je pojava te zahtijeva da se ljudi osposobe za ponašanje pri njegovom nastanku, posebno na lokacijama koje se nalaze na seizmički aktivnom području (Seizmološka karta Hrvatske).

Potres nanosi najveće materijalne štete razaranjem građevina pod utjecajem pomicanja tla i temelja građevine u okomitom i vodoravnom smjeru.

Osim utjecaja na građevinu, potres uzrokuje i druge štete koje imaju utjecaj na cijelo ugroženo područje, a to su prekidi vodovodnih, električnih i telefonskih mreža, oštećenja vodocrpilišta te opasnost od manjka pitke vode, širenje zaraza, mogućnost nastanka požara, odroni tla, poplave, blokade prometnica i dr.

Eksplozije nastaju zbog oksidacije određenih kemijskih tvari koja se zbiva velikom brzinom, a oslobađa se velika količina topline i plinova što ima za posljedicu udami val koji se širi u okolini. S obzirom na svoja razarajuća svojstva, eksplozija može oštetiti zdravlje ljudi i širenje požara, stoga se odmah nakon eksplozije mora organizirati pružanje prve pomoći i osigurati prijevoz ozlijeđenih u zdravstvenu ustanovu.

Poplave (kao posljedica velikih količina padalina) su predvidivi događaji koji zahvaćaju poplavna područja i s njima se mora računati. Mjere zaštite od poplava poduzimaju se na nivou lokalnih jedinica uprave i samouprave (gradovi, općine) na nivou regije ili čak na nivou države. Stoga se mjere zaštite od poplava obrađuju sukladno prema županijskim ili općinskim planovima obrane od poplava uz formiranje Stožera civilne zaštite koji provodi evakuaciju te naređuje i provodi mjere obrane od poplava.

Iz istih razloga Poslodavac nije dužan vršiti osposobljavanje radnika za evakuaciju i spašavanje u slučaju poplava. Međutim, postoji mogućnost nenadanog izlivanja vode iz nekog od cjevovoda koji se nalazi u objektu ili izlivanja vode uslijed velike količine kiše te je stoga potrebno predvidjeti i radnje i zadužene osobe koje će te radnje provoditi.

Atmosferske nesreće kao što su oluje i orkanski vjetrovi, snijeg i led, tuče mogu uzrokovati značajnije materijalne štete, ali ove pojave za posljedicu mogu imati učinke koji se manifestiraju kao učinci prirodnih nesreća ili kao njihova međusobna interakcija, ali znatno manje snage i znatno manjeg opsega šteta i razaranja.

Negativni sociološki čimbenici – ratne situacije i oružani prepadi bitno se razlikuju u pogledu svoje predvidivosti, a samim time i u načinu provođenja zaštite života i zdravlja svojih radnika te u očuvanju materijalnih dobara i imovine.

1. **Ratne situacije** te vrsta utjecaja i opseg opasnosti koje mogu pri tome nastati toliko mogu varirati da ih je teško sažeti u ovakvom Planu, a kamoli pretpostaviti mjere zaštite radnika i imovine.

Oružani prepadi isključivo su radnje manjeg broja osoba s ciljem protupravnog uzimanja na raspolaganje materijalnih sredstava za osobne svrhe ili eventualnih posljedica kompliciranih obiteljskih razmirica. Osobe koje vrše prepad mogu biti naoružane. Izvođenje ovakvih radnji koncipirano je tako da tijekom izvođenja ostanu prikrivene i da su kratkotrajne kako bi počiniteljima omogućile dovoljno vremena za bijeg, a do evakuacije djelatnika i ostalih posjetitelja u objektu neće doći.

S obzirom da je vjerojatnost nastanka ovakvog događaja vrlo mala te da se u tom smislu ne radi o rizičnoj djelatnosti, kroz ovaj Plan neće se obrađivati tijek i postupak radnji koje je potrebno poduzimati.

U slučaju eventualnog oružanog prepada i ozljeđivanja zaposlenih osoba, postupit će se prema općim nalogima zbrinjavanja ozlijeđenih osoba, prema ovome Planu.

2. **Teroristički napadi i prijetnje** sve su češći događaji posljednjih godina pa se će planom evakuacije pokušati predvidjeti i takve situacije. Prijetnja eksplozivnom napravom mora se shvatiti ozbiljno u svakom slučaju, bilo da je riječ o lažnoj ili stvarnoj prijetnji. Mjere zaštite i postupanje koje će se opisati ovim planom odnose se prvenstveno na evakuaciju osoba iz objekta, a otklanjanje opasnosti u slučaju postavljanja eksplozivne naprave prepušta se stručnim službama.

1.6 DEFINICIJE I POJMOVI IZ PLANA EVAKUACIJE I SPAŠAVANJA

1. POŽARNI SEKTOR

Požarni sektor je dio građevine odijeljen od ostalih dijelova građevine građevinskim konstrukcijama i elementima (zidovima, stropovima, vatrootpomim vratima, ventilacijskim zaklopkama i dr.) koji imaju određenu otpornost na požar.

2. PUT ZA IZLAŽENJE

Putom za izlaženje smatra se neprekinuti put od bilo koje točke u zgradi ili objektu do otvorenog vanjskog prostora na razini tla a sastoji se od tri posebna različita dijela:

- a) pristupni put do izlaza,
- b) izlaz,
- c) put udaljavanja od izlaza.

Pod putom izlaženja razumijeva se okomiti i vodoravni put, a može uključivati prostoriju, vežu, hodnik, predvorje, prolaz/pasaža/, stepenice, rampe i druge vrste puta.

- a) Pristup izlazu je dio puta za izlaženje koji vodi do izlaza.
- b) Izlaz je onaj dio puta za izlaženje koji je od površine zgrade (iz koje treba pobjeći) odijeljen zidovima, podovima, vratima ili drugim načinom koji osigurava zaštićen put potreban osobama da s odgovarajućom sigurnošću izađu na slobodni prostor izvan zgrade.
- c) Prostor za udaljavanje od izlaza je onaj dio puta izlaženja između završetka izlaza i slobodnog prostora izvan zgrade na razini tla.

3. JAVNI PUT

Javni put je svaki dio zemljišta, neograničen po visini, širine od 3 metra i prikladan za slobodan prolaz ljudi.

4. ZGRADA

Objekt zatvoren vanjskim zidovima ili požarnim zidovima, podignut i sastavljen od određenih građevinskih elemenata i namijenjen kao sklonište, nastamba za zaštićivanje osoba, pokretne imovine ili imovine bilo koje vrste.

5. VATROOTPORA VRATA

Vatrootporna izvedba vrata, uključivo okvir i metalni pribor koji u standardnim uvjetima testa udovoljava zahtjevima za zaštitu od požara na lokaciji gdje ga treba postaviti.

6. RAZINA PODA

Gornja površina nižeg poda etaže, bilo da je stvarno horizontalna ili ima lagani nagib da se savladaju razlike u visini. U razinu poda uključuje se i svaki uzdignuti ili udubljeni dio poda koji nije viši ili niži od 90 cm od glavne razine poda, a arhitektonski čini dio iste etaže.

7. ETAŽA

Onaj dio zgrade između gornje površine nekog poda i gornje površine poda koji je neposredno iznad njega, dok je najviša etaža onaj dio zgrade između gornje površine najvišeg poda i površine krova iznad njega.

8. ULICA

Svaka javna saobraćajnica/ulica, cesta, avenija, bulevar, široka 9 metara i više, koja je namijenjena ili služi ljudima za javnu upotrebu i pristupačna je javnoj vatrogasnoj postrojbi za gašenje požara.

Zatvoreni prostori i tuneli, pasaže i sl., čak i kada služe za promet vozila i pješaka, ne smatraju se ulicama.

9. RAZINA ZEMLJE

Svaka razina etaže ili poda, pristupačna s ulice ili s vanjske strane zgrade na kosini, kojoj razina poda na glavnom ulazu nije više od 50 cm iznad, ili više od 30 cm ispod razine ulice ili razine kosine na tim točkama te tako uređena i korištena se smatra prizemljem.

10. KRUG

Otvoreni, nezaposjednuti prostor, potpuno slobodan, ali ne dvorište.

11. DVORIŠTE

Otvoren, nepokriven i slobodan prostor, otvoren prema nebu, ograđen sa dvije ili više strana vanjskim zidovima zgrade. Unutrašnje dvorište ograđeno je sa svih strana vanjskim zidovima zgrade ili vanjskim zidovima i graničnim linijama na kojima su zidovi dopušteni.

12. ZAHTJEVI SIGURNOSTI ZA EVAKUACIJSKE PUTOVE I IZLAZE

- ✓ Izvedba, uređenje, održavanje i korištenje planiranih evakuacijskih putova i izlaza treba biti takvo da je u najvećoj mogućoj mjeri izbjegnuto narušavanje sigurnosti prisutnih osoba kod nastanka opasnog događaja.
- ✓ Evakuacijski putovi i izlazi moraju svojom dužinom i propusnom moći osiguravati napuštanje ugroženih prostora u vremenu kraćem od vremena nastanka kritičnih uvjeta za život i zdravlje požarom ugroženih osoba.
- ✓ Glede povećanja sigurnosti, sa svakog mjesta unutar građevine, svaka osoba treba u pravilu imati mogućnosti izbora evakuacijskog puta ka suprotno smještenim izlazima.
- ✓ Evakuacijski putovi i izlazi moraju biti lako prepoznatljivi i uočljivi neprekidno tijekom korištenja građevine.
- ✓ Obilježavanje evakuacijskih putova i izlaza obavlja se propisanim znakovima postavljenim na najuočljivijim mjestima.
- ✓ Za osvjjetljenje znakova potrebno je osigurati neprekidno napajanje električnom strujom
- ✓ Prepoznavanje evakuacijskih putova i izlaza ne smije biti ometano postavljenim predmetima i dekoracijom.
- ✓ Projektirana širina evakuacijskih putova i izlaza ne smije se tijekom korištenja građevine ničim smanjivati.
- ✓ Prostorije koje su požarno ili eksplozijski opasne ne smiju graničiti s evakuacijskim putovima ili izlazima, odnosno od njih moraju biti odjeljene zaštitnim građevnim elementima. Prostori ispod stubišnih krakova koji su dio evakuacijskog puta ili izlaza ne smiju se koristiti za smještaj požarno ili eksplozijski opasnih sadržaja.
- ✓ Obodne ploče evakuacijskih putova moraju u pravilu biti obložene negorivim materijalima. Podovi moraju biti ravni, bez izobličenja ili oštećenja koja mogu uzrokovati pad osobe, posebno tijekom evakuacije.
- ✓ Podovi moraju također biti sigurni od klizanja i bez obloga koje se mogu izobličiti ili pomicati.
- ✓ Vrata na evakuacijskim putovima i izlazima moraju biti zaokretnog tipa i u pravilu okrenuta u smjeru napuštanja građevine. Ona moraju biti izvedena i održavana tako da se u svakom trenutku mogu jednostavno otvoriti sa strane predviđenog smjera kretanja.
- ✓ Zaštitne ograde stubiša kao i bočne plohe na evakuacijskim putovima moraju biti bez detalja koji mogu uhvatiti odjeću.
- ✓ Protupanična rasvjeta mora funkcionirati i bez mrežnog napona te propisanim intenzitetom osvijetljivati evakuacijske putove u vremenu od najmanje 2 sata.
- ✓ Evakuacijski izlazi moraju voditi na slobodne kumulacijske površine izvan građevine koje su dovoljno velike za prihvat svih evakuiranih osoba.
- ✓ Putovi evakuacije moraju u potpunosti biti tako uređeni i označeni, da se pri izlaženju na vanjsko, sigurno mjesto, ne može pogriješiti. Svi prilazi i prolazi koji nisu putovi evakuacije, moraju biti označeni, kako se čovjek koji se pokušava spasiti, ne bi našao u stupici.

- ✓ Samim putem izlaženja smatra se neprekinuti put od bilo koje točke u građevini do otvorenog vanjskog prostora na razini tla ili do zaštićenog skloništa u objektu ako postoji (ovisno o kojoj vrsti ugroženosti se radi).

Put za izlaženje čine tri posebna i različita dijela:

- **pristupni put do izlaza** je dio puta za izlaženje koji vodi do izlaza,
- **izlaz** je onaj dio puta za izlaženje koji je od ugroženog dijela građevine (iz koje se treba evakuirati) odijeljen (zidovima, vratima, podovima) i osigurava zaštićen put do slobodnog prostora izvan građevine,
- **put udaljavanja od izlaza** je dio puta izlaženja, između završetka izlaza i slobodnog prostora izvan građevine na razini tla.

Kod izbora putova i izlaza mora se voditi računa o sljedećem:

- maksimalna dužina puta evakuacije osoba do sigurnog prostora može biti do 50 m, a u katnim objektima do 30 m,
- po mogućnosti birati izlaze i evakuacijske putove koji su od negorivog materijala ili su zaštićeni vatrootpornim premazima, da su izgrađeni s određenom vatrootpornosti i otpornosti na potres onog seizmičkog područja u kojem se objekt nalazi,
- širina pristupnih putova ne smije biti manja od 71 centimetra,
- u građevinskim objektima dužine do 30 m i sa 3 kata i više, moraju biti osigurana dva dovoljno udaljena stubišta od kojih se najmanje jedno koristi za slučaj opasnosti,
- ukoliko nije moguće osigurati evakuaciju na prije navedeni način, propisana je potreba osiguranja pomoćnih putova i izlaza za nužnu evakuaciju (nužni izlazi),
- izlazni putovi za evakuaciju moraju se riješiti tako da vode do izlaza iz objekta na siguran prostor izvan objekta ili na siguran prostor u samom objektu,
- ne smiju imati nikakva suženja ili pragove koji bi mogli utjecati na brzinu evakuacije i eventualnu pojavu panike među ljudima,
- vrata prostorije koja vode prema izlazu ili prema putu od izlaza moraju se otvarati u pravcu izlaza,
- svi hodnici, stube, prolazi, putovi i izlazi na putovima evakuacije moraju se stalno držati prohodnim (ne smiju biti zakrčeni ambalažom, arhivom, raznim odloženim predmetima i sl.),
- vrata radnih prostorija u radno vrijeme ne smiju biti zaključana; ukoliko je taj uvjet nemoguće izbjeći iz poslovno uvjetovanih razloga, potrebno je na drugi način omogućiti da se u slučaju opasnosti osigura izlaz kroz takva vrata,
- svaki propisani izlaz ili prilaz do izlaza mora biti označen dobro uočljivim znakom,
- svi rukohvati na evakuacijskim putovima moraju biti dobro pričvršćeni za podlogu,
- stubišta evakuacijskih putova ne smiju biti od gorivog materijala, niti smiju biti klinasta (ne smiju imati nejednoliku širinu gazišta na krajevima),
- širina gazišta stubišta ne smije biti manja od 25 cm, a visina stube ne smije biti veća od 19 cm,
- vrata na evakuacijskim putovima ne smiju biti okretna (koja rotiraju oko osovine 360 stupnjeva) i trebaju biti minimalne širine 70 cm,
- dizala se prilikom evakuacije ne smiju koristiti, osim u iznimnim slučajevima,

- prilikom evakuacije ne smiju se koristiti podizna vrata kao izlaz, osim ako su unutar njih ugrađena posebna vrata za prolaz osoba.

13. EVAKUACIJSKI PUTOVI I IZLAZI IZ GRAĐEVINA

Pod pojmom "put za evakuaciju" podrazumijevaju se svi vodoravni i okomiti putovi kojima se dolazi do izlaza iz građevine.

Na horizontalne izlaze, u pravilu, treba orijentirati do 100 osoba na jedinicu širine izlaza od 0,6 m, a na stepeništu za izlaz s kata treba biti orijentirano do 60 osoba na jedinicu širine.

Evakuacijski putovi i izlazi iz građevine moraju se neprekidno održavati u skladu sa zahtjevima sigurnosti.

Proces evakuacije planiran je putovima koji su, kao i ostali elementi važni za evakuaciju, označeni na priloženim tlocrtima.

Kontrola stanja evakuacijskih putova i izlaza:

- Stalna kontrola i briga za stanje evakuacijskih putova i izlaza dužnost je svih radnika, a osobito onih s posebnim zaduženjima utvrđenih ovim planom.
- O uočenim promjenama ili nedostacima na putovima i izlazima odmah se izvješćuje odgovorna osoba koja mora organizirati njihovo brzo otklanjanje i dovođenje u ispravno stanje.

14. VRIJEME ZA IZVRŠENJE EVAKUACIJE I KAPACITET PUTOVA I IZLAZA ZA EVAKUACIJU

Brzina kretanja osobe prosječnih tjelesnih sposobnosti iznosi 1,2 m/sec, odnosno 0,75 m/sec kod panike ili gužve. Vrijeme od 1,5 do 2,5 min smatra se dovoljnim za dosezanje sigurnog prostora te se temeljem ovih parametara može procijeniti dozvoljena udaljenost neke točke do sigurnog izlaza.

Udaljenost s najudaljenijeg mjesta u prizemlju do glavnog izlaza ne smije prelaziti 50 m.

Udaljenost od najudaljenije točke na zadnjem katu do ulaska u sigurni prostor ne smije iznositi više od 30 m.

Dozvoljena udaljenost od sigurnog izlaza izračunava se na sljedeći način:

$$\text{Udaljenost} = \text{brzina} \times \text{vrijeme}$$

S obzirom na položaj objekta, raspored izlaza, udaljenost mjesta određenog za evakuaciju, osposobljenost i uvježbanost radnika, procjenjuje se evakuacija iz prostora u sekundama, što se smatra vremenom brze i bez odlaganja provedene evakuacije.

Stvama brzina evakuacije utvrđuje se vježbom evakuacije, a treba težiti tome da se ona izvrši u vremenu do 2 minute.

S rasporedom izlaza, mjesta predviđenog za evakuaciju i vremenom potrebnim za evakuaciju treba upoznati sve radnike. Ako ima više odredišnih mjesta za evakuaciju, svaki radnik točno mora znati gdje je njegovo mjesto evakuacije te se toga striktno pridržavati kako ne bi došlo do pogrešne procjene voditelja evakuacije o broju evakuiranih ljudi iz objekta.

Prilikom izvođenja evakuacije potrebno je voditi brigu da ne dođe do panike i otkloniti sve faktore koji bi usporavali ili onemogućavali pravovremenu evakuaciju.

15. SIGURNOSNA RASVJETA

Sigurnosna rasvjeta je umjetna rasvjeta građevine ili prostora ili njihovog dijela, pridodana općoj rasvjeti iz sigurnosnih razloga.

Sastoji se od pomoćne (nužne) i protupanične (panik) rasvjete, a automatski se uključuje za vrijeme smetnji ili prekida u napajanju električnom energijom opće rasvjete.

Mora osvijetljivati prostoriju s minimalnim osvijetljenjem od 1 luksa, mjereno na podu prostorije, u vremenu dovoljnom da sve osobe mogu napustiti ugrožene prostore ili objekte.

Na svim putovima evakuacije postavlja se protupanična rasvjeta. Kontinuiranost napajanja najčešće se osigurava putem agregata. Rasvjetu je potrebno redovito ispitivati jednom godišnje.

16. OZNAČAVANJE I ODRŽAVANJE PUTOVA I IZLAZA

Znakovi sigurnosti i opće obavijesti trebaju biti u skladu s HRN ISO S0. 001. i HRN Z. S0. 005., odnosno veličine, boje i oblika takvih da su lako uočljivi te da tekstom ili simbolom upućuju na put za evakuaciju ili izlaz u slučaju opasnosti.

Trebaju biti postavljeni na vidljivim mjestima, na pravcima evakuacije i izlaznim vratima.

Na svim vratima koja vode na stepenište koja se koriste za izlaz - put za evakuaciju, moraju biti postavljene standardne ploče s natpisom i simbolom "I Z L A Z".

Oznake kojima se označava glavni put evakuacije su zelene boje, a oznake kojima se označava alternativni ili nužni izlaz su crvene boje.

17. ORMARIĆI ZA PRVU POMOĆ

U objektima se moraju postavljati kutije - ormarići za prvu pomoć. Ormarići se ispravno obilježavaju i redovito se moraju provjeravati i popunjavati.

2. POSTUPAK U SLUČAJU IZVANREDNOG DOGAĐAJA ZBOG KOJEG SE PROVODI EVAKUACIJA I SPAŠAVANJE NA LOKACIJI BRAĆE RADIĆ 6, KAŠTEL SUĆURAC

Na temelju provedene analize izvršena je procjena ugroženosti od pojedinih iznenadnih događaja na lokaciji objekta osnovne škole Kneza Mislava, Braće Radić 6, Kaštel Sućurac i to na svim otvorenim prostorima kao i u zatvorenim radnim i pomoćnim radnim prostorima, a koji se analiziraju i razrađuju ovim Planom.

2.1 VRSTE IZVANREDNIH DOGAĐAJA NA LOKACIJI OSNOVNE ŠKOLE KNEZA MISLAVA

Radnike i treće osobe mogu ugroziti sljedeći događaji:

1. Požar
2. Eksplozije
3. Potres
4. Teroristički čin ili sabotaža
5. Poplava
6. Ostali štetni i iznenadni događaji u okolini građevine.

Slijedi pojašnjenje pojedinog izvanrednog događaja. Za svaki izvanredni događaj pojasniti će se trajanje, opasnosti i posljedice, način evakuacije, način spašavanja ljudi i materijalnih dobara te ostale aktivnosti koje se moraju provesti.

2.2. POŽAR

1.1. Trajanje:

- do nekoliko sati, što ovisi o mjestu nastanka požara, geometrijskim karakteristikama ugroženih prostora i njihovoj povezanosti, količini i požarnim svojstvima prisutnih gorivih materijala, dotoku zraka, početku i efikasnosti gašenja.

1.2. Opasnosti i posljedice:

- opasno djelovanje topline, dima i otrovnih plinova na prisutne osobe, već u tijeku prvih minuta trajanja požara, radi veće količine zapaljivih materijala te tekućina i plinova
- opasnost od eksplozije radi veće količine zapaljivih tekućina i plinova
- opasnost od paničnog ponašanja ljudi,
- oštećenje ili uništenje materijalnih dobara, djelovanjem požara, eksplozije ili primjenom vode ili pjene kao sredstva za gašenje.
- oštećenja ili rušenja konstruktivnih elemenata zgrade, ovisno o njihovoj otpornosti na požar i temperaturnom režimu samog požara.

1.3. Evakuacija:

Evakuacija započinje nakon neposrednog uočavanja opasnosti ili nakon dojave voditelja evakuacije ili druge ovlaštene osobe.

Neposredno ugrožene osobe odmah započinju kretanje k sigurnim prostorima.

Za najkraće moguće vrijeme treba evakuacijski proces organizirati kao normalno kretanje svih ugroženih osoba korištenjem planiranih evakuacijskih putova i izlaza.

Posebno treba kontrolirati ponašanje trećih osoba - posjetitelja (koji nisu upoznati s organizacijom evakuacije) i suzbijati pojavu panike.

- izravno ugrožene osobe započinju se evakuirati spontano,

- u najkraćem vremenu treba evakuaciju organizirati kao normalno kretanje prisutnih osoba s ugroženih na sigurna mjesta putem normalnih komunikacija unutar objekta,
- **posebno** treba kontrolirati opasnost od pojave paničnog ponašanja.

1.4. Spašavanje ljudi:

Provodi se u situacijama kada su djelovanjem požara blokirani putovi ili izlazi za napuštanje ugroženih prostora, a u najkraćem vremenu sa snagama i sredstvima koji odgovaraju nastaloj situaciji.

1.5. Spašavanje materijalnih dobara:

Provodi se u tijeku ili nakon požara sa snagama i sredstvima koje zahtijeva nastala situacija, s posebnom pozornošću na iznošenje dokumentacije, a pod direktnim rukovođenjem voditelja evakuacije ili njegovog zamjenika.

Ovisno o procjeni voditelja evakuacije i stručnih osoba koje odredi voditelj evakuacije utvrdit će se materijali i prostori od posebne važnosti, za čiju se zaštitu provode dodatne mjere osiguranja i spašavanja.

1.6. Ostale aktivnosti:

- tehnički zahvati na kritičnim instalacijama i uređajima,
- sigurnosni postupci na kritičnim instalacijama i uređajima,
- gašenje požara, početno i daljnje,
- pružanje prve medicinske pomoći,
- osiguranje objekta i održavanje reda,
- osiguranje građevine, posebnih dijelova i materijala od posebne važnosti
- saniranje posljedica požara.

2. EKSPLOZIJE

2.1. Trajanje :

- izvanredno kratko, u dijelovima sekunde,
- događaj je iznenadan.

2.2. Opasnosti i posljedice:

- opasno udarno djelovanje eksplozije na nazočne osobe, njenim fizičkim učinkom (tlak od nekoliko bara do nekoliko tisuća bara ovisno o vrsti tvari koja je eksplodirala).
- ugrožavanje prisutnih nastalim plinovima, prašinom ili eventualno oslobođenim medijima iz cjevovoda ili spremnika,
- opasnost od pojave paničnog ponašanja,
- oštećenje ili rušenje konstrukcije te zatrpavanje ljudi i imovine,
- oštećenje instalacija i uređaja,
- moguć nastanak požara.

2.3. Evakuacija:

- provoditi treba organiziranu evakuaciju odmah nakon događaja,
- korištenjem prohodnih i sigurnih putova i izlaza,
- nadzirati tijek evakuacije,
- sprečavati pojavu paničnog ponašanja.

2.4. Spašavanje:

Provodi se odmah nakon događaja sa snagama i sredstvima koje uvjetuje nastala situacija, u pravilu u sljedećim fazama:

- utvrđivanje položaja blokiranih ili zatrpanih osoba,
- određivanje najpovoljnijeg načina spašavanja s potrebnim osiguranjima od daljnjeg urušavanja,
- oslobađanje i pružanje prve medicinske pomoći.

2.5. Ostale aktivnosti :

- gašenje eventualno nastalog početnog požara,
- sigurnosni postupci na konstruktivnim elementima, instalacijama i uređajima
- osiguranje objekta i održavanje reda,
- saniranje posljedica.

3. POTRES

3.1. Trajanje:

- vrlo kratko, sekunde ili minute,
- događaj je iznenađan i nepredvidiv

3.2. Opasnosti i posljedice:

- oštećenja objekta,
- zatrpavanje osoba i materijalnih dobara uslijed razaranja i rušenja konstrukcije objekta,
- ugrožavanje ljudi oslobođenim medijima iz cjevovoda ili spremnika,
- opasnost od nastanka požara,
- opasnost od pojave panike.

3.3. Spašavanje:

- provodi se nakon događaja organiziranim snagama i sredstvima koja ovise o intenzitetu potreba, odnosno stupnju porušenosti objekta,
- postupa se u fazama ovisno o jačini i posljedicama potresa

3.4. Ostale aktivnosti:

- gašenje mogućeg požara,
- osiguranje građevine i održavanje reda,
- potrebni građevinsko-tehnički zahvati i saniranje štete.

4. TERORISTIČKI ČIN ILI SABOTAŽA

4.1. Trajanje i opasnosti:

- Trajanje i opasnosti mogu biti vrlo različiti.

4.2. Evakuacija:

- Provodi se po otkrivanju ili dojavi određene opasnosti, organiziranim kretanjem prisutnih osoba, korištenjem sigurnih putova i izlaza izvan zone potencijalnih opasnosti.

4.3. Ostale aktivnosti:

- otklanjanje uočene opasnosti isključivo angažiranjem specijaliziranih osoba ili ekipa,
- osiguranje građevine i održavanje reda.

5. POPLAVA

5.1. Trajanje:

- vrlo kratko, sekunde ili minute,
- događaj je iznenadan i nepredvidiv

5.2. Opasnosti i posljedice:

- oštećenja objekta,
- zatrpavanje osoba i materijalnih dobara uslijed razaranja i rušenja konstrukcije objekta,
- utapanje osoba
- povlačenje osoba
- ugrožavanje ljudi
- ugrožavanje ljudi oslobođenim medijima iz cjevovoda ili spremnika,
- opasnost od nastanka požara, eksplozija
- opasnost od pojave panike.

5.3. Spašavanje:

- provodi se nakon događaja organiziranim snagama i sredstvima koja ovise o intenzitetu potreba, odnosno stupnju poplavljenosti ili porušenosti objekta,

5.4. Ostale aktivnosti:

- hitna pomoć kod eventualnog utapanja
- osiguranje građevine i održavanje reda,
- potrebni građevinsko-tehnički zahvati i saniranje štete,
- gašenje mogućeg požara.

2.2. OBAVJEŠTAVANJE O EVAKUACIJI

U slučaju nastupa izvanrednog događaja, zbog kojeg se mora provesti evakuacija ili spašavanje (elementarne nepogode, požari, eksplozije i sl.) cjelokupna aktivnost se mora odvijati na način kojim se osigurava brza organizacija i provođenje evakuacije i spašavanja.

Svaka osoba mora po uočavanju neželjenih događaja, o tome izvijestiti:

- voditelja evakuacije → koji potom obavještava voditelja tima za evakuaciju u pojedinoj skupini

Voditelj evakuacije ili njegov zamjenik ili voditelj evakuacije u pojedinoj građevini ili radnom prostoru će u slučaju nastupa izvanrednih događaja i po odluci voditelja tima za evakuaciju obavijestiti na slijedeće brojeve telefona:

- **112** Jedinstveni operativno - komunikacijski centar za hitne službe na telefon

- **193** Vatrogasnu postrojbu / Dobrovoljno vatrogasno društvo

a u slučaju potrebe i ostale službe pojedinačno:

- **192** Policijsku stanicu,
- **194** Hitnu pomoć,
- Tehničku potporu ili komunalne službe Grada Splita

Svi važni brojevi telefona dani su u Prilogu 3. Plana

Voditelj tima za evakuaciju i spašavanje odlučuje o provođenju evakuacije i spašavanja pa u tu svrhu telefonski ili razglasom poziva:

- članove tima za evakuaciju i spašavanje koji se okupljaju na dogovorenom mjestu.
- ostale radnike na provođenje evakuacije iz ugrožene zone ili objekta kao cjeline.

Osoba koja je zaprimila telefonsku prijetnju o postavljenim eksplozivnim ili drugim opasnim napravama, mora:

- ostati smirena,
- pustiti da pozivatelj dovrši svoju poruku bez ometanja,
- pribilježiti sve dostupne podatke o pozivatelju i pozivu (opasnosti),
- pokušati zadržati poziv i pozvati pomoć,
- odmah po prekidu obavijestiti voditelja evakuacije o događaju koji će analizirati situaciju i donijeti odluku.

Voditelj evakuacije:

- obavještava vatrogasce ili policiju i daje sve potrebne podatke o događaju,
- postupi prema uputama,
- brzim pregledom pokušava ustanoviti gdje je nastao požar, ukoliko se posumnja da se nalazi eksplozivna naprava (ako to nije moguće učiniti na siguran način, onda treba odustati od ovog koraka) i sl.,
- zajedno sa članovima evakuacije organizira evakuaciju radnika i trećih osoba iz objekta,
- osigurava sa članovima evakuacije da pristup objektu u svakom trenutku bude zabranjen od strane neovlašćenih osoba do dolaska vatrogasaca ili policije.

2.3. NAČINI ALARMIRANJA U SLUČAJU IZVANREDNIH DOGAĐAJA

Način uzbunjivanja ovisi o stupnju uzbune. Stupnjevi uzbune su:

- **Preduzbuna** - interna uzbuna ili usmeno alarmiranje
- **Uzbuna 1. stupnja** - pogonsko alarmiranje pomoću zvučnog signala
- **Uzbuna 2. stupnja** - daljinsko alarmiranje pomoću telefona
- **Prestanak uzbune**

Uzbunjivanje kojim se naređuje evakuacija može se izvršiti:

- glasom
- zviždaljkom
- sirenom vatrodobrovoljnog sustava (automatskim ili ručnim javljačima požara),

Sirenom se naređuje potpuna evakuacija standardnim zvučnim signalom predviđenim za elementarne i druge nepogode.

Zvučni signal mora biti takovog intenziteta da se dobro čuje i prepoznaje u svim prostorijama.

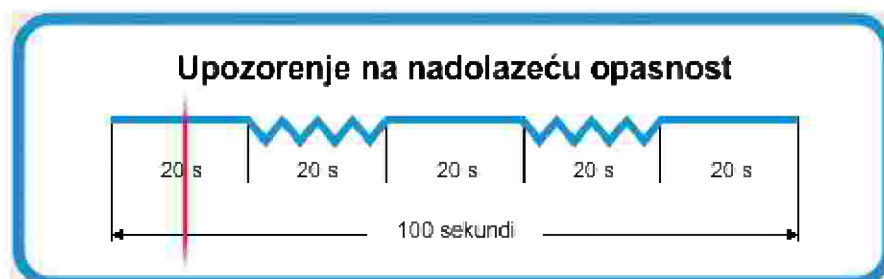
Ostali zvučni signali čija se primjena predviđa u objektu moraju se nedvosmisleno razlikovati od alarma za evakuaciju.

Grafička uputa o načinu alarmiranja mora biti postavljena na uočljivo mjesto.

Voditelj tima evakuacije i spašavanja obavještava odgovornu osobu tvrtke telefonom ili drugim komunikacijskim sredstvom.

STANDARDNI ZNAKOVI ZA UZBUNJIVANJE SU:

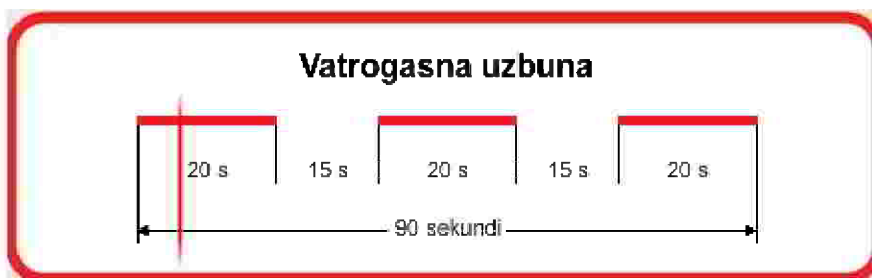
1. **Upozorenje na nadolazeću opasnost** - najavljuju se kombinacijom jednoličnih i zavijajućih tonova u ukupnom trajanju od 100 sekundi (3 jedinična tona od po 20 sekundi i 2 zavijajuća tona u trajanju od po 20 sekundi).

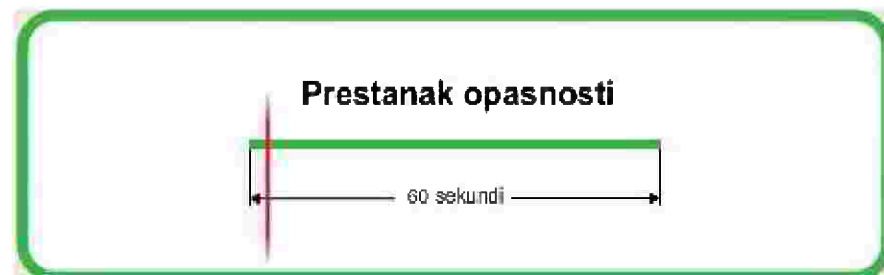
2. **Neposredna opasnost** se najavljuje neprekidnim zavijajućim tonom u trajanju od 60 sekundi.

3. **Vatrogasna uzbuna** se najavljuje jednoličnim tonom s prekidima u trajanju od 90 sekundi (3 jedinična tona od 20 sekundi i 2 stanke po 15 sekundi).

4. **Prestanak opasnosti** najavljuje se jednoličnim tonom u trajanju od 60 sekundi.

1. NAČIN ALARMIRANJA U SLUČAJU POŽARA

Postupak evakuacije provodi se ovisno o stupnju uzbune od požara koji mogu biti slijedeći:

1. Preduzbuna
2. Pogonsko alarmiranje pomoću zvučnog signala
3. Daljinsko alarmiranje pomoću telefona
4. Prestanak uzbune

1. PREDUJBUNA

Interna uzbuna ili usmeno alarmiranje koje se daje kada je u pojedinom dijelu građevine izbio početni požar, a daje se usmeno - obavještavanjem.

Sve prisutne osobe koje su uočile početni požar dužne su o tome obavijestiti kompletno osoblje – zaposlenike koji u školi na svim dijelovima lokacije.

Za vrijeme preduzbune u školi djelatnici ne napuštaju svoja radna mjesta, osim u onim prostorijama gdje se obavlja početno gašenje, a oni ne sudjeluju u gašenju.

Voditelj evakuacije obavještava djelatnike da je izbio početni požar te vrši pripreme ukoliko bi daljnjim razvojem požara trebalo obaviti evakuaciju.

2. POGONSKO ALARMIRANJE POMOĆU ZVUČNOG SIGNALA

- uzbuna 1. stupnja

Uzbuna za evakuaciju građevine daje se zviždaljkom, električnim ili ručnim sirenama, ukoliko početni požar nije ugašen.

Voditelj evakuacije ili njegov zamjenik ili svaki pojedini voditelj evakuacije u nekoj od građevina na lokaciji, organizira evakuaciju za pojedini dio građevine.

3. DALJINSKO ALARMIRANJE POMOĆU TELEFONA

- uzbuna 2. stupnja

Voditelj evakuacije ili njegov zamjenik organizira evakuaciju do zbornog mjesta i obavještava (alarmira) vatrogasce.

4. PRESTANAK UZBUNE

Voditelj ekipe za evakuaciju ili njegov zamjenik u dogovoru s vatrogascima utvrđuje prestanak opasnosti, što se objavljuje sirenom i donosi odluku o povratku evakuiranih osoba u građevinu.

2.4. POSTUPAK RADNIKA I NJIHOVO SUDJELOVANJE U EVAKUACIJI I SPAŠAVANJU

Svaki radnik, čim primijeti ili dozna za neposrednu opasnost, dužan je o tome obavijestiti ostale radnike u školi te voditelja ekipe za evakuaciju ili njegovog zamjenika.

Radnici su dužni pridržavati se uputa ovog Plana prilikom evakuacije i spašavanja te prema svojim mogućnostima i procjeni voditelja evakuacije sudjelovati u provođenju evakuacije i spašavanja ostalih zaposlenika.

Radnici koji u svojim prostorijama imaju treće osobe - stranke, goste, roditelje, poslovne partnere, dobavljače i sl.) dužni su se brinuti za njihovu evakuaciju.

Osobe u sastavu Operativnog stožera po svom djelovanju su osobe s posebnim pravima i odgovornostima u okviru svog djelokruga rada u organiziranju evakuacije i spašavanja osoba i imovine.

Svaka osoba koja sudjeluje u evakuaciji i spašavanju ima svoja prava, odgovornosti i dužnosti oko pripreme evakuacije i spašavanja, a to su slijedeće:

1. POSTUPAK SVAKOG DJELATNIKA
2. POSTUPAK VODITELJA EVAKUACIJE
3. POSTUPAK ČLANOVA EKIPE ZA EVAKUACIJU I SPAŠAVANJE
4. POSTUPAK ČLANOVA EKIPE ZA PRUŽANJE PRVE POMOĆI

2.4.1. POSTUPAK SVAKOG DJELATNIKA

Svaki djelatnik u svome djelokrugu rada obavlja nadzor i kontrolu nad objektom. Radno vrijeme organizirano je u dvije smjene od ponedjeljka do petka 8⁰⁰-13¹⁰ i 14⁰⁰-19¹⁰

- U slučaju iznenadnog događaja o kojemu ima saznanja, obavještava voditelja evakuacije ili njegovog zamjenika,
- Ovisno o odluci voditelja ili zamjenika, obavještava nadležne službe za hitne intervencije (Jedinstveni operativno - komunikacijski centar za hitne službe 112, vatrogasci 193, policija 192, hitna pomoć 194),
- Sudjeluje u evakuaciji i spašavanju prema uputama voditelja evakuacije.

2.4.2. POSTUPAK VODITELJA EVAKUACIJE

Na znak za uzbunu ili u slučaju nastupa događaja, dužan je organizirati evakuaciju radnika iz ugroženog prostora te trećih osoba, ukoliko se zateknu u objektu.

Rukovodi izvršenjem evakuacije i spašavanja u svojoj sredini tako da će:

- pravovremeno donijeti odluku o evakuaciji te o opsegu evakuacije na osnovi ocjene mogućnosti nastupanja ili ocjene nastalih opasnih događaja,
- obavijestiti i okupiti članove ekipe za evakuaciju na zbornom mjestu ZM, određenom ovim Planom ili drugom mjestu koje odredi, s obzirom na vrstu i stanje ugroženosti,
- nastupu i razlozima evakuacije osigurati da se najhitnije obavijeste hitne službe: **vatrogasna postrojba, hitna pomoć i policijska stanica, komunalne službe,**
- prema vlastitoj procjeni situacije, području osposobljenosti i ovome Planu podijeliti zadatke članovima svoje ekipe,
- odrediti putove evakuacije prema ovome Planu i skladu s procjenom trenutne situacije,
- odrediti način uzbunjivanja i obavještavanja ostalih radnika i posjetitelja o evakuaciji u skladu s ovim Planom,
- ovisno o vrsti ugroženosti naređuje da se isključe potrošači električne energije (trošila), glavni dovodi vode, struje i drugi uređaji koji su u uporabi,

- naređuje da se isključe svi klima uređaji koji bi mogli biti uzročnik širenja eventualnog požara i dovođenja dima,
- naređuje da se isključe svi cjevovodi s energentima ili repromaterijalom (zapaljive tekućine, plin, lakohlapljive tekućine i sl.) a koji bi mogli biti uzročnik širenja eventualnog požara i dovođenja dima,
- naređuje uključanje ili isključenje, ovisno o vrsti opasnosti, ventilacijskog i odsisnog sustava iz pojedinih dijelova građevine ili postrojenja,
- naređuje otvaranje izlaza u evakuaciji; otključava vrata koja služe evakuaciji, a zaključana su tijekom redovnog radnog vremena,
- naređuje uključivanje rasvjete na putovima za evakuaciju,
- navedene i ostale zadatke izvršava preko svojih pomoćnika i ekipa osposobljenih za izvršavanje evakuacije,
- poduzima mjere za suzbijanje panike među radnicima i ostalim posjetiteljima,
- usmjerava radnike koji se nisu snašli prema utvrđenim putovima za evakuaciju u skladu s planom evakuacije,
- u slučaju da su putovi zakrčeni, uslijed djelovanja elementarnih nepogoda usmjerava zaposlenike prema alternativnim izlazima i pazi da ne dođe do gužve i neorganiziranog ponašanja, u takvim trenucima najopasnija je pojava panike, potrebno je suzbijati paniku pojačanom aktivnošću ljudi koji se evakuiraju i isticanjem elemenata humora,
- organizira pomoć i evakuaciju povrijeđenim radnicima i preko svojih pomoćnika provjerava da li su sve osobe napustile ugrožene prostorije,
- u slučaju potrebe naređuje korištenje osobnih zaštitnih sredstava,
- može narediti i odnošenje važnih spisa ili opreme, ali samo ako to neće usporavati provedbu brze evakuacije,
- organizira boravak na prostoru određenom nakon evakuacije,
- obavlja i druge potrebne zadatke kao što je traženje pomoći od centra za uzbunjivanje, ministarstva unutarnjih poslova, pravnih osoba nadležnih za gospodarenje infrastrukturnim objektima i instalacijama (vodovod, distribucija struje i plina),
- nakon dolaska interventnih službi, prepušta rukovođenje evakuacijom i spašavanjem te surađuje s njima u daljnjim mjerama koje je potrebno poduzeti,
- o izvanrednom događaju mora obavijestiti odgovornu osobu tvrtke
- rukovoditi spašavanjem do dolaska profesionalnih spasilačkih ekipa, a po njihovom dolasku uskladiti akciju evakuacije s njihovim djelovanjem, prema naredbama njihovog zapovjednika,
- izraditi izvješće o provedenim aktivnostima prilikom evakuacije i spašavanja i dostaviti ga odgovornoj osobi tvrtke.

Da bi uspješno vodili evakuaciju i spašavanje, voditelji ekipa za evakuaciju i spašavanje moraju između ostalog:

- dobro poznavati putove evakuacije,
- poznavati zaduženja pojedinih radnika koji su zaduženi za pomaganje u tim situacijama,
- moraju imati unaprijed određen plan kretanja putova za evakuaciju za svaki radni prostor, za svaku etažu građevine ili dio pogona
- moraju imati plan korištenja pomoćnih izlaza,
- moraju znati rukovati spravama i opremom za spašavanje i znati gdje se nalaze iste,

- moraju nositi vidljive oznake (zaduženje),
- moraju posjedovati spisak svih radnika osposobljenih za provođenje evakuacije i intervencije te spisak radnika osposobljenih za pružanje prve pomoći radnicima,
- moraju uvijek znati koliko osoba spašavaju.

U slučaju odsutnosti voditelja evakuacije, dužnost preuzima njegov zamjenik ili voditelj evakuacije u pojedinim dijelovima građevine na lokaciji.

2.4.3. POSTUPAK ČLANOVA EKIPE ZA EVAKUACIJU I SPAŠAVANJE

Na znak za uzbunu ili u slučaju nastupa događaja, dužni su se organizirati kao tim za evakuaciju radnika iz ugroženog prostora te trećih osoba, ukoliko se zateknu u objektu. Postupaju prema uputama i naredbama voditelja tima za evakuaciju i spašavanje te imaju slijedeće dužnosti:

- po pozivu voditelja evakuacije okupiti se na zbornom mjestu predviđenom ovim Planom ili drugom mjestu koje odredi voditelj (ZM - školsko igralište)
- izvršavati zadatke na provođenju evakuacije i spašavanja u području svoje osposobljenosti,
- poznavati svoje dužnosti i u trenutku opasnosti pravovremeno djelovati te na taj način omogućiti uspješno izvođenje evakuacije i spašavanja,
- spriječiti pojavu panike među zaposlenicima i trećim osobama koje se evakuiraju,
- brinuti se o sigurnosti zaposlenika u svim fazama evakuacije i spašavanja, a posebno se skrbiti o tome da se osigura pomoć pri evakuaciji zaposlenika iz posebno ugroženih prostora u objektu (prisutna veća količina zapaljivih tekućina, plina, lako hlapljivih tekućina, lakozapaljivih tvari i sl.),
- po zapovjedi voditelja evakuacije isključiti dovod električne struje ili zatvoriti ventil za dovod vode, odnosno ispuniti zadaće koje su im dodijeljene,
- usmjeravati osobe prema sigurnim izlazima iz objekta određenima ovim Planom ili onima koje odredi voditelj evakuacije u skladu s trenutnom procjenom,
- imati uvida u stvarni broj osoba u objektu, a nakon evakuacije osoba i okupljanja na sigurnom mjestu (zborno mjesto ZM) kontrolirati da li su sve osobe napustile ugroženo područje,
- osigurati da se svim ozlijeđenima što prije pruži profesionalna medicinska pomoć,
- do dolaska profesionalnih postrojbi (policija, vatrogasci ili dr.) osiguravati ugroženo područje od neovlaštenog približavanja,
- surađivati s profesionalnim postrojbama i ponašati se prema njihovim uputama.

2.4.4. POSTUPAK ČLANOVA EKIPE ZA PRUŽANJE PRVE POMOĆI

Na znak za uzbunu ili u slučaju nastupa događaja, dužni su se organizirati kao tim za pružanje prve pomoć radnika u slučaju otežanog kretanja, lakših i težih ozljeda radnika iz ugroženog prostora te trećih osoba, ukoliko se zateknu u objektu. Postupaju prema uputama i naredbama voditelja tima za evakuaciju i spašavanje te članova tima za evakuaciju, a imaju slijedeće dužnosti:

- po pozivu voditelja evakuacije okupiti se na zbornom mjestu predviđenom ovim Planom ili drugom mjestu koje odredi voditelj (zborno mjesto – ZM, školsko igralište)
- izvršavati zadatke na provođenju evakuacije i spašavanja u području svoje osposobljenosti

- pružati prvu pomoć ozlijeđenima u provedbi evakuacije i spašavanja,
- zbrinjavati ozlijeđene na mjestu okupljanja (ZM),
- radnicima i trećim osobama kojima je potrebna liječnička pomoć upućivati u najbližu stanicu za pružanje hitne medicinske pomoći,
- surađuju s ostalim članovima ekipe pri evakuaciji i spašavanju.

2.5 POSTUPAK KOD POSEBNIH SLUČAJEVA PROVOĐENJA EVAKUACIJE

U posebnim izvanrednim slučajevima pojavljuje se potreba provođenja djelomične evakuacije koja obuhvaća samo određeni dio građevine ili prostora na lokaciji.

Također moguće je da ukoliko se požar odmah ne uoči ili iz nekih drugih tehničkih razloga da se ne poduzme evakuacija pravovremeno. Tada je potrebno poduzimate sljedeće radnje koje su navedene kako slijedi:

Ukoliko je evakuacija provedena djelomično poduzimaju se sljedeće radnje:

- organizira se sakupljanje radnika unutar prostora gdje je najmanja opasnost (potrebno poznavanje građevinskih karakteristika objekta i prirode ugrožavanja),
- poduzimaju se mjere da se spriječi svako samovoljno ponašanje, a naročito ono koje može štetiti većini,
- angažiraju se sve raspoložive ekipe i sposobni radnici za spašavanje ostalih radnika iz ugroženih prostora te potrebnu opremu za spašavanje kad nastupe uvjeti pri kojima spasioci neće neposredno i sami biti ugroženi,
- surađuje se sa nadležnima u MUP-u, nadležnoj Policijskoj upravi u kojoj se nalaze, centru za obavješćivanje i uzbuđivanje, najbližom vatrogasnom postrojbom ili drugim tijelima jedinica lokalne samouprave i uprave,
- organizira se zbrinjavanje eventualno povrijeđenih i oboljelih radnika ili trećih osoba

Ukoliko evakuacija nije pravovremeno provedena poduzima se sljedeće:

- organizira se pozivanje vanjskih interventnih ekipa kao što su vatrogasne postrojbe, pripadnici komunalnih službi, specijalnih ekipa za spašavanje i dr.,
- organizira se raščišćavanje prostora oko ugroženog objekta radi lakšeg dovođenja interventnih ekipa,
- doprema se postojeća oprema za daljnje spašavanje (iz ruševina, s visine, iz požarom ugroženih objekata) kao što su razne ljestve, užad, spusnice, uprtači za nošenje ozlijeđenih i sl.),
- organizira se izviđanje prostora te u skladu s istim poduzima odgovarajuće mjere,
- ugroženu radnike evakuiira se na sigurnije mjesto, ovisno o prirodi iznenadnog događaja,
- organizira se saniranje oštećenih instalacija,
- organizira se pružanje osobne i uzajamne pomoći,
- po potrebi se organizira odvođenje dima i topline iz evakuiranih prostora,
- organizira se dovođenje svježeg zraka prema mogućnostima situacije,
- po potrebi se organizira uporabu svih raspoloživih sredstava za gašenje požara,

- ukoliko ima zatrpanih nastoji se što hitnije uspostaviti kontakt dozivanjem, lupanjem o tvrde predmete i na druge načine,
- ako je potrebno organizira se samo spašavanje prema utvrđenim pravilima i taktici spašavanja,
- obavljaju se i rješavaju i drugi zadatci koji se mogu obaviti u danim okolnostima.

3. POSTUPAK PRI SPAŠAVANJU

Organizirano spašavanje radnika i trećih osoba se provodi kad nije moguće provesti evakuaciju na predviđeni način radi različitih uvjeta, kao što su urušavanje stropova, pregradnih zidova, zatrpanosti izlaza i prolaza. Isto vrijedi i kada su prisutna ranjene i nepokretne osobe.

O potrebi spašavanja zarobljene, ranjene i nepokretne osobe odlučuju voditelji evakuacije zajedno s osobom zaduženom za pružanje prve pomoći ili osobom profesionalne medicinske struke, obilaskom i uvidom u stvarno stanje te prosudbom što se vlastitim snagama može poduzeti.

Ako se poduzimaju mjere spašavanja, provoditelji evakuacije moraju provjeriti sljedeće:

- položaj ugroženih osoba (radnika i trećih osoba),
- u kakvom su stanju prolazi i prilazi prema njima,
- prijeti li još kakva posredna ili neposredna pogibelj (požar, urušavanje ili drugo),
- kakvo je zdravstveno, fizičko i psihičko stanje ugroženih osoba,
- kakav je alat i oprema potrebna za provedbu spašavanja,
- da li je potrebna stručna medicinska pomoć.

Paralelno s pristupom spašavanju i prijenosu ozlijeđenih na sigurno mjesto (ako je to moguće i preporučljivo učiniti) potrebno je o svemu izvijestiti državnu upravu za zaštitu i spašavanje, javnu vatrogasnu postrojbu grada i hitnu medicinsku pomoć.

Radnici i treće osobe kojima je potrebna liječnička pomoć upućuju se u najbližu stanicu za pružanje hitne medicinske pomoći.

Najbliža ustanova je:

- Dom zdravlja Kaštel Sućurac, Ulica Kneza Trpimira 1, 21212, Kaštel Sućurac
telefon: 021 224 111
- Hitna medicinska pomoć Kaštela, Put Štalija, 21216, Kaštel Stari
- Hitna služba Kaštela, Obala kralja Tomislava 14, 21216, Kaštel Stari

Evakuaciju i spašavanje izvode oni radnici koji su ujedno osposobljeni članovi ekipe za evakuaciju i spašavanje, Prilog 1.

Pružanje prve pomoći izvode svi osposobljeni članovi ekipe za pružanje prve pomoći, Prilog 2.

Ovisno o težini posljedica nekog iznenadnog događaja, osobe zadužene i odgovorne za provođenje evakuacije – spašavanja organizirani u ekipe za spašavanje i evakuaciju, određuju da li će se evakuacija ljudi provoditi samo iz jedne zone ili će se evakuirati svi zaposlenici i treće osobe iz objekta.

U grafičkom prilogu ovog Plana, vidljivo su označeni svi putovi za evakuaciju i spašavanje unutar objekata.

3.1. PRAVILA ZA PRUŽANJE PRVE POMOĆI

Spašavati život osobe ako se odmah djeluje u slučaju :

- gubitka svijesti,
- prestanka disanja,
- obilnog krvarenja.

Osoba koja pruža prvu pomoć treba zatražiti što prije stručnu medicinsku pomoć.

Postupak s ozlijeđenima:

- pogledati oko sebe da se vidi prijeti li ozlijeđenom opasnost,
- ako je moguće ostaviti ležati ozlijeđenog tamo gdje je zatečen, dok ga se ne pregleda. Ukoliko se mora pomaknuti to treba učiniti vrlo pažljivo, naročito ako je ozlijeđeni u nesvijesti te ne može dati informaciju o svom stanju i načinu ozljeđivanja,
- povraća li ozlijeđeni, položiti ga u desni bočni položaj kako bi se spriječilo ugušenje,
- prestane li disati, primijeniti umjetno disanje,
- zaviti i imobilizirati ozlijeđene dijelove tijela,
- pokriti ozlijeđenog da mu bude toplo i zaštititi ga od vremenskih utjecaja,
- zatražiti stručnu pomoć što je prije moguće,
- po preporuci hitne medicinske pomoći odabrati najpovoljniji dostupni način transporta.

Napomene za osobu koja pruža prvu pomoć:

- prije pružanja prve pomoći uočiti promjene na ozlijeđenom,
- ne upuštati se u zahvate koji su nepoznati,
- raditi mimo, bez panike,
- ne premještati ozlijeđenog, osim ako to nije neophodno,
- prijelomi natkoljenice ili kralježnice zahtijevaju zbrinjavanje od strane hitne medicinske pomoći, jer u protivnom mogu nastati nesagledive posljedice.

3.2. OPREMA ZA SPAŠAVANJE

Popis opreme potrebne za evakuaciju i spašavanje koju je nužno osigurati te provoditeljima evakuacije dati na raspolaganje nalazi se u Prilogu 4. ovoga Plana.

4. POSTUPCI U IZNENADNIM DOGAĐAJIMA

4.1. POSTUPAK PRILIKOM POŽARA

Požar je najvjerojatniji izvanredni događaj, a s obzirom na građevinske karakteristike, vrstu djelatnosti i proces rada te procjenu stanja unutar objekta požarna ugroženost je povećana.

Čimbenici nastanka i razvoja požara (kemijski sastav tvari koja gori, toplina koja se razvija, putovi širenja požara, instalacijski otvori i dr., vjetar itd.) važni su za procjenu trenutne situacije i mogućnosti spašavanja te će s obzirom na njih voditelj evakuacije odrediti najbolje moguće rješenje za evakuaciju osoba iz objekta.

Dokazano je da su dim koji se razvija unutar objekta i panika među ljudima koja može uzrokovati stampedo, najčešći uzroci stradanja ljudi požarom zahvaćenim objektima pa se mora voditi računa da osobe koje se kreću prema izlazima točno slijede upute ovlaštenih osoba, a svakako se i osposobe za evakuaciju.

U slučaju požara, ovisno o mjestu nastanka, voditelj ekipe će odrediti **potpunu evakuaciju iz objekta** na slobodan i siguran prostor izvan objekta ZM.

Nadalje u građevini na lokaciji postoji više požarnih sektora koji mogu spriječiti prijenos požara unutar građevina.

4.2. POSTUPAK PRILIKOM POTRESA

Potres je pogibelman jer je kratkotrajan po vremenu trajanja, a zahvaća i druge objekte te se organizacija evakuacije i spašavanja bazira isključivo na vlastitim snagama.

Karakteristika potresa je da se javlja u seizmičkim razdobljima, od kojih svako ima po nekoliko serija potresa, a svaka serija sadrži jedan snažan potres (razoran, štetan ili silan) kojem može prethoditi serija manjih potresa.

Čim se shvati da se u prvim sekundama titraji tla razvijaju u jači potres, potrebno je pristupiti **potpunoj evakuaciji** iz građevine te se pridržavati pravila koja vrijede prilikom svake evakuacije (okupljanje tima, isključenje energenata, napuci radnicima i osobama koje se zateknu u objektu i dr.).

S obzirom da posljedice potresa mogu biti rušenje stropova, padanje namještaja, a čak i relativno brzo urušavanje građevine, a evakuacija se ne izvrši na vrijeme, odmah nakon što prođe glavna opasnost treba pristupiti spašavanju ozlijeđenih osoba u objektu.

Potres na ovom području predstavlja malu opasnost prema statističkim podacima pojavljivanja u dužem vremenskom periodu.

4.3. POSTUPAK U SLUČAJU RATNIH DJELOVANJA

U promatranom objektu ne postoji sklonište pa se u slučaju ratnih djelovanja ili zračnih napada evakuacija iz objekta, odnosno sklanjanje na sigurniji prostor, vrši prema uputama DUZS-a ili drugih nadležnih organa, ovisno o situaciji.

U slučaju ratnih djelovanja ili zračnih napada, provoditelji evakuacije će radnike, za privremeno sklanjanje i zaštitu, uputiti ka najbližem skloništu koje ima na području Grada Kaštela.

Opasnost od ove vrste izvanrednog događaja je mala jer se povezuju sa ratnim djelovanjem na širem području države.

4.4. POSTUPAK PRILIKOM TERORISTIČKIH NAPADA, PREPADA, PRIJETNJI, POSTAVLJANJA EKSPLOZIVNIH NAPRAVA ILI SABOTAŽA UNUTAR LOKACIJE

Postupanje u ovakvim situacijama odnosi se prvenstveno na što bržu evakuaciju osoba iz objekta, međutim da bi se mogla donijeti pravilna odluka te da bi se postigao što veći stupanj sigurnosti, potrebno je da odgovorne osobe (voditelj evakuacije) provedu i neke druge postupke koji su bitni ovisno o načinu izvanrednog djelovanja.

4.5. UPUTE ZA POSTUPANJE RADNIKA U SLUČAJU PREPADA

Prilikom prepada radnici koji su direktno izloženi radnjama napadača trebaju:

- ocijeniti prvenstveno sigurnost ostalih radnika i trećih osoba te ispuniti zahtjev napadača bez pružanja tjelesnog otpora, bez naglih kretnji i provociranja,
- kod ispunjavanja zahtijeva napadača treba nastojati da se isti što duže zadrže u objektu,
- obratiti pozornost na opis napadača - visinu, težinu, boju glasa, karakteristike govora, tjelesne nedostatke, karakteristične mirise, odjevenost - specifičnosti, brada, brkovi i sl.,
- obratiti pozornost na sredstvo napada – pištolj, puška, nož, eksplozivna naprava i dr. te ako se vide neka specifična obilježja na sredstvu napada,
- pokušati napadača zadržati u prostoru koji je pokriven videonadzorom radi kasnijeg lakšeg pregleda samog događaja i prepoznavanja napadača,
- prepustiti aktiviranje tehničke zaštite radnicima koji nisu direktno pod nadzorom napadača, ako su isti svjesni da je prepad u tijeku,
- ako su u prostoriji gdje je počeo oružani napad radnici, upozoriti radnike da ostanu mirni,
- nakon izlaska napadača iz prostorije i objekta ništa ne dirati, a kretnje ograničiti na najmanju moguću mjeru,
- s ostalim radnicima ne komentirati sam događaj i opis napadača do dolaska policije,
- ako ima ozlijeđenih ili se pogoršalo zdravstveno stanje radnika ili trećih osoba, zatražiti liječničku pomoć,
- obavijestiti o svemu odgovornu osobu tvrtke
- obavijestiti policiju ili druge nadležne institucije ovisno o vrsti prepada, napada ili prijetnje.

Radnici koji prilikom prepada nisu pod direktnim nadzorom napadača trebaju se ponašati tako:

- da zadrže mir i ne skreću pozornost na sebe,
- da neprimjetno aktiviraju protuprepadni ili protuprovalni sustav (ukoliko je isti ugrađen u tom dijelu građevine ili šire),
- da ako su u drugoj prostoriji od one u koju je ušao napadač, nazovu 192 - policiju,
- da obrate pozornost na napadača i njegovo oružje te da pokušaju zapamtiti što više karakterističnih obilježja,
- da obrate pozornost na put kretanja napadača te eventualno da uoče vozilo kojim se napadač udaljava, kao i njegovu boju, marku i tip vozila te registracijske oznake, ili sve druge bitne podatke za kasnije lakše detektiranje napadača
- da obavijeste zaštitarsku službu ili odgovorne osobe koje obavljaju zaštitu objekta o prepadu,
- da pažljivo motre ostale osobe u prostoriji gdje se odvija napad i izvan nje, kako bi eventualno uočili pomagače napadača.

5. ORGANIZACIJA, UPRAVLJANJE I PROVOĐENJE EVAKUACIJE

Ovim Planom obuhvaćena je evakuacija radnika i trećih osoba koji se nalaze u ugroženom prostoru u trenutku davanja naredbe za evakuaciju, kao i svih ostalih osoba (posjetitelja, poslovnih partnera i sl.) koji se zateknu u radnim i pomoćnim prostorima objekta na lokaciji Braće Radić 6, Kaštel Sućurac.

Operativni stožer i Ekipu za evakuaciju i spašavanje čine svi radnici zaposleni u školi, kako je prikazano u Prilogu 1.

Članovi Ekipe za evakuaciju i spašavanje za svoje aktivnosti odgovaraju Operativnom Stožeru.

Pripadnici Operativnog stožera i ekipe za provođenje evakuacije moraju biti posebno osposobljeni za provođenje evakuacije i spašavanja, u skladu sa programima osposobljavanja koje provodi ovlaštena tvrtka/obrt, a sukladno odredbama ovoga Plana.

Sve osobe koje se nalaze u ugroženom prostoru dužne su prilikom evakuacije pridržavati se ovog Plana, odnosno uputa i naredbi osobe koja provodi i upravlja evakuacijom.

Ovisno o vrsti i intenzitetu iznenadnog događaja, rukovođenje evakuacijom i spašavanjem dužnost je Operativnog stožera i/ili Ekipe za evakuaciju i spašavanje koju imenuje ravnatelj OŠ Kneza Mislava.

- ✓ Ekipa za evakuaciju i spašavanje, ujedno je i **ekipa za gašenje požara**.
- ✓ Operativni stožer i ekipa za evakuaciju opremljeni su i osposobljeni prema ovom Planu.
- ✓ Planom je određena i oprema za evakuaciju i spašavanje koja se mora staviti na raspolaganje.
- ✓ U prilogu Plana određuju se i imenuju članovi ekipe za evakuaciju i spašavanje.
- ✓ Prilog Planu s popisom članova Operativnog stožera i Ekipe za evakuaciju i spašavanje činiti će njegov sastavni dio.

DUŽNOSTI RAVNATELJA:

- Imenovati Operativni stožer u školi za evakuaciju i spašavanje,
- osigurati radnike zadužene za provedbu evakuacije i spašavanja i njihove zamjenike,
- osigurati radnike zadužene za provedbu pružanje prve pomoći kao i njihove zamjenike,
- odrediti prioritete pri spašavanju (vodeći računa da je spašavanje osoba uvijek prioritelnije od spašavanja imovine),
- osigurati nabavu potrebne opreme za provedbu evakuacije i spašavanja i pružanja prve pomoći te ih staviti na raspolaganje zaduženim radnicima,
- omogućiti osposobljavanje radnika za provođenje evakuacije i spašavanja i pružanja prve pomoći,
- omogućiti provedbu vježbi evakuacije i spašavanja najmanje jedan put godišnje,
- upravljati ekipom za evakuaciju i njihovim aktivnostima vezanim uz pripremu i provođenje evakuacije i spašavanja,
- nadzirati provedbu svih aktivnosti ekipe za evakuaciju i spašavanje i pružanje prve pomoći.

DUŽNOSTI VODITELJA OPERATIVNOG STOŽERA I EKIPE ZA EVAKUACIJU I SPAŠAVANJE:

- pripremiti sve čimbenike (zahvati na objektu, oprema, edukacija provoditelja) kako bi evakuacija i spašavanje u kriznim situacijama tekli neometano,
- komunicirati s drugim subjektima u otklanjanju opasnosti sukladno ovome Planu i planovima civilne zaštite,
- omogućiti svim radnicima u školi upoznavanje s odredbama ovog Plana,
- organizirati i kontrolirati osposobljavanja svih radnika za efikasno provođenje evakuacije,
- kontrolirati prohodnost putova za evakuaciju i upozoravati na njihovu zakrčenost,
- biti upoznat s mjestima isključenja ili zatvaranja važnih resursa ili energenata i tvari te kontrolirati njihovu pristupačnost:
 - glavnog ventila za zatvaranje dovoda vode u objekt na distributivnom vodovodu,
 - glavnog elektro razvodnog ormara za isključenje električne instalacije s napona u objektu,
 - isključenje važnih postrojenja ili strojeva
 - zatvaranje protupožarnih vrata, otvora za odimljavanje i sl. radi prijenosa požara
- organizirati vježbe evakuacije najmanje jedan put godišnje
- inicirati nabavu sredstava i opreme potrebne za provedbu evakuacije i spašavanja,
- kontrolirati popunjenost i ispravnost opreme za spašavanje,
- inicirati izmjenu (reviziju) ovog Plana obzirom na građevinske izmjene i zahvate u objektu te izmjene u organizacijskoj strukturi zaposlenika,
- komentirati uspješnost provedenih vježbi, predlagati mjere za poboljšanje izvedbe vježbi i korigirati ovaj Plan u slučaju potrebe,
- rukovoditi provedbom evakuacije i spašavanja.

DUŽNOSTI ČLANOVA OPERATIVNOG STOŽERA EKIPE ZA EVAKUACIJU I SPAŠAVANJE:

- osposobiti se za provođenje evakuacije i spašavanja te za rad s opremom za spašavanje,
- poznavati putove i izlaze za evakuaciju,
- znati mjesta isključenja ili zatvaranja važnih resursa ili energenata i tvari te kontrolirati njihovu pristupačnost:
 - glavnog ventila za zatvaranje dovoda vode u objekt na distributivnom vodovodu,
 - glavnog elektro razvodnog ormara za isključenje električne instalacije s napona u objektu,
 - isključenje važnih postrojenja ili strojeva
 - zatvaranje protupožarnih vrata, otvora za odimljavanje i sl. radi prijenosa požara
- upoznati voditelja Operativnog stožera i Ekipe za evakuaciju sa svim primijećenim nedostacima uočenim tijekom vježbi evakuacije,
- skrbiti o svim preduvjetima, potrebnim za evakuaciju te redovito provjeravati stanje:
 - opće i pomoćne rasvjete
 - panik / sigurnosne rasvjete

- znakove opasnosti, zabrana, upozorenja i obavijesti,
 - sustava prijave, obavješćivanja i upozorivanja,
 - sustava gašenja
 - opreme za spašavanje,
 - evakuacijskih putova i izlaza.
- sudjelovati u provedbi evakuacije i spašavanja prema uputama voditelja Operativnog stožera i Ekipe za evakuaciju.

DUŽNOSTI ČLANOVA EKIPE ZA PRUŽANJE PRVE POMOĆI:

- osposobiti se za pružanje prve pomoći kod ovlaštene ustanove medicine rada ili Crvenog križa RH,
- sudjelovati u provođenju vježbe evakuacije i spašavanja,
- pružati prvu pomoć ozlijeđenima u provedbi evakuacije i spašavanja.

Osoba koja je određena za provođenje evakuacije i spašavanja treba zadovoljavati sljedeće uvjete:

- da zadovoljava potrebne psihofizičke uvjete,
- da ima potrebno iskustvo u radu s postrojenjima na kojima može doći do nastanka iznenadnog događaja,
- da po stupnju obrazovanja i stručnosti može izvršiti ovim Planom predviđene poslove,
- da se osposobi za te poslove,
- da hoće obavljati te poslove,
- da je u svojoj sredini uvažavana i poštovana,
- da ima reguliran status ugovorom o radu, kolektivnim ugovorom ili drugim internim aktom pravne osobe.

DUŽNOSTI OSTALIH RADNIKA U OŠ KNEZA MISLAVA:

- osposobiti se za slučaj evakuacije i spašavanja,
- sudjelovati u vježbama evakuacije,
- upoznati se s ovim Planom evakuacije, sa tekstualnim i grafičkim dijelom Plana
- upoznavati u radnim i pomoćnim radnim prostorima te na otvorenim površinama lokacije tvrtke sve znakove za upozorivanje, putove evakuacije i mjesto okupljanja nakon evakuacije,
- postupati u skladu s ovim Planom i uputama stožera, odnosno ekipe za evakuaciju i spašavanje,
- prilikom evakuacije postupati bez panike i pomoći ozlijeđenim ili teško pokretnim osobama u evakuiranju ili spašavanju.

6. OSPOSOBLJAVANJE RADNIKA ODGOVORNIH ZA PROVOĐENJE EVAKUACIJE - SPAŠAVANJA

Pripadnici Operativnog stožera, voditelj tima i zamjenici voditelja tima za evakuaciju i spašavanje kao i članovi tima/ekipe za provođenje evakuacije moraju biti posebno osposobljeni za provođenje evakuacije i spašavanja, u skladu sa programima osposobljavanja koje provodi ovlaštena tvrtka/obrt, a sukladno odredbama ovoga Plana.

Svi radnici kojima je mjesto rada na lokaciji Braće Radić 6, Kaštel Sućurac trebaju biti upoznati s odredbama Plana evakuacije i spašavanja te upoznati s potencijalnim opasnostima koje mogu izazvati izvanredni događaj koji zahtijeva poduzimanje mjera za evakuaciju i spašavanje.

Poslodavac je obavezan osposobiti radnike da u slučaju nastanka neposrednih i značajnih rizika za život i zdravlje, kojima su izloženi ili bi mogli biti izloženi, a o tome ne mogu obavijestiti odgovornu osobu, mogu samostalno poduzeti mjere i provesti postupke u skladu sa svojim znanjem i raspoloživim tehničkim sredstvima, kako bi rizike otklonili ili smanjili. Ovakvo osposobljavanje radnika obuhvaća upoznavanje radnika s planom evakuacije i spašavanja za slučaj izvanrednog događaja.

Osposobljavanje se provodi na sljedeći način:

- održavanjem zajedničkih vježbi svih zaposlenika na lokaciji *najmanje jedanput godišnje*.
- vrijeme održavanja vježbi određuje odgovorna osoba škole i/ili operativni stožer i/ili voditelj ekipe za evakuaciju bez prethodne najave i obavlješćivanja.
- smatra se da je vježba uspjela ako se totalna evakuacija radnika iz zatvorenih prostora izvrši u roku kraćem od 5 minuta. Ukoliko se evakuacija ne izvrši u ovo vrijeme vježba se mora ponavljati do pune uspješnosti.
- Uspješnost provedene vježbe nadzire Operativni stožer periodičnim akcijama vezanim uz područje sigurnosti, kao što su predavanja, projekcije filmova i dijapozitiva, proučavanje literature, posjet specijaliziranim izložbama i sl.

Osposobljavanje za pružanje prve pomoći provodi ovlaštena ustanova (medicina rada ili Crveni križ Hrvatske) koja ima potrebna ovlaštenja.

Broj osoba koje se moraju odrediti i osposobiti za pružanje prve pomoći propisan je važećim Zakonom o zaštiti na radu.

Sadržaj i način izvođenja vježba evakuacije te pružanje prve medicinske pomoći:

- vježbe za evakuaciju i spašavanje provoditi najmanje jednom godišnje, učestalost vježbi je i veća sa ciljem da se sve radnike prilagodi postupku uvježbavanja i da ove vježbe postanu ustaljena navika,
- godišnje vježbe treba održavati u neočekivano vrijeme i pod različitim okolnostima da bi se uvjetno ostvarili neuobičajeni uvjeti do kojih može doći u slučaju elementarnih nepogoda ili drugih izvanrednih i iznenadnih događaja,
- pri provođenju vježbe i u stvarnim uvjetima važno je postići kratkotrajnu evakuaciju uz odgovarajuću disciplinu (evakuacija se provodi uz što manje buke kako bi se mogle čuti upute voditelja provoditelja evakuacije i spašavanja),
- u trenutku oglašavanja uzbune, odnosno izdavanja zapovijedi o evakuaciji, svi prema dogovorenom redoslijedu odlaze iz radnih prostorija po prioritetima te se ubrzanim korakom bez trčanja, upućuju evakuacijskim putem prema najbližem izlazu;
- po zaboravljene stvari ne smije se vraćati jer bi to izazvalo metež,
- članovi ekipe za evakuaciju isključuju iz el. instalacije trošila, po potrebi puštaju vodu za gašenje požara, obilaze vodomjer te vrše pregled prostorija i prostora da vide nije li tko od radnika ili eventualnih posjetilaca ustanove ostao u prostorijama,

- alarmne uređaje treba provjeriti prije održavanja vježbe,
- pri provođenju vježbi, evakuaciji iz zgrada treba dati prednosti pred gašenjem vatre, osim kad pri stvarnom požaru mogu biti potrebna gašenja da bi se omogućilo spašavanje ugroženih osoba (ova mjera lokalizacije požara poduzima se kad prijeti širenje na putove za evakuaciju),
- ekipe za intervencije koje se formiraju prema vrsti ugroženosti za sredinu u kojoj se nalaze dodjeljuju se voditelju ekipe,
- na provođenju evakuacije i spašavanja dužni su se uključiti svi u objektu zaposleni radnici,
- po dolasku na mjesto evakuacije potrebno je provjeriti brojno stanje evakuiranih zaposlenika koji su bili nazočni u objektu u trenutku oglašavanja uzbune te trećih osoba koje su se nalazile u prostorijama tvrtke po bilo kojoj osnovi,
- potrebno je formirati ekipu za pružanje prve pomoći i to od osoba koje su kroz tečaj i položen ispit osposobljene za pružanje prve pomoći te im dati na raspolaganje kompletne opreme za pružanje prve pomoći.

7. GRAĐEVINE NA KOJIMA MOGU NASTUPITI IZVANREDNI DOGAĐAJI I PROCJENA UGROŽENOSTI

7.1. OPIS LOKACIJE GRAĐEVINE I NJENOG OKRUŽENJA TE GRAĐEVINSKE KARAKTERISTIKE

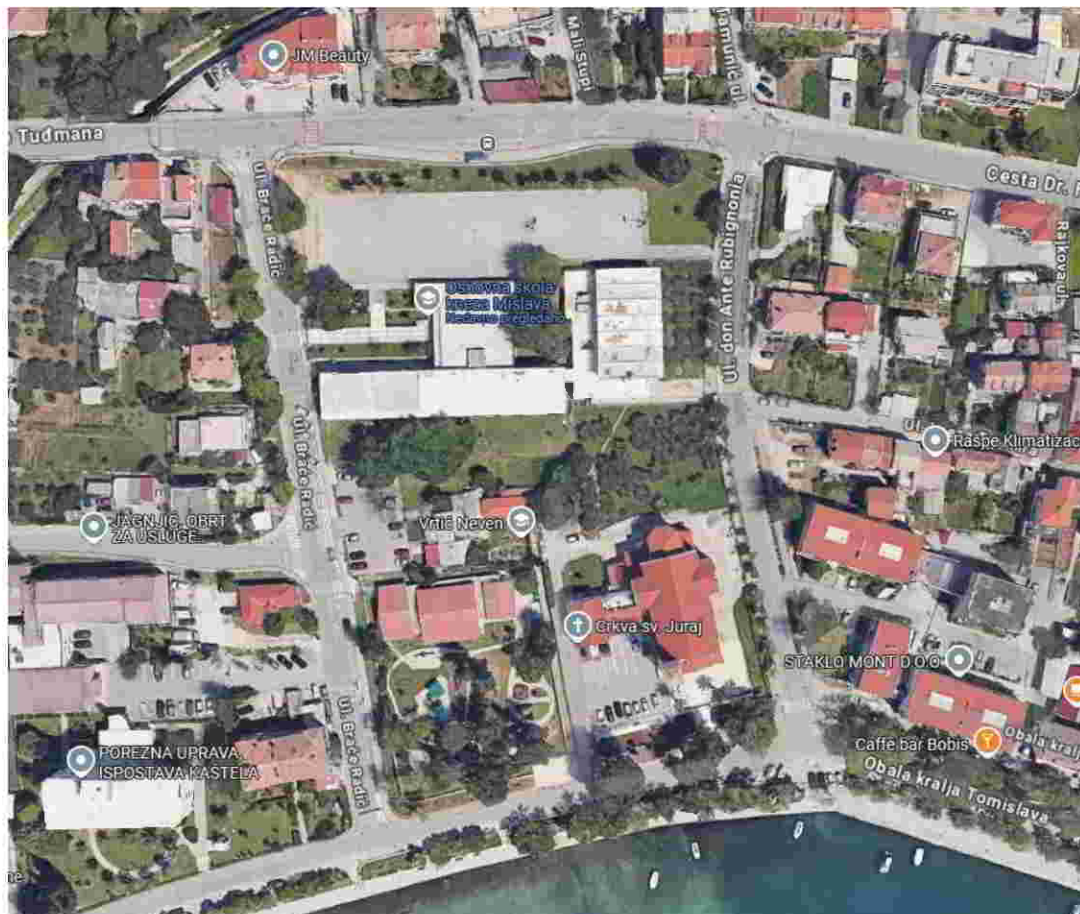
Osnovna škola kneza Mislava smještena je na adresi Braće Radić 6, Kaštel Sućurac. Pristup zgradi omogućen je s ceste Dr. Franje Tuđmana na sjevernoj strani te s zapadne strane ceste Ulice Braće Radić. Na istočnoj strani se nalazi pristup s ulice don Ante Rubignonia. U radijusu od 50 metara od građevine se nalaze obiteljske kuće, dječji vrtić i crkva.

Škola ima dvije etaže: prizemlje, kat. U građevini se nalazi: 15 učionica, 5 ureda, ured za primanja roditelja, knjižnica, sportska dvorana sa pripadajućim svlačionama, sanitarnim čvorovima i kabinet nastavnika tjelesne kulture sa pripadajućim sanitarnim čvorom i tuš kabinom, učionica za djecu s posebnim potrebama, zbornica, kotlovskog postrojenja, čajna kuhinja, radiona, 2 ostave, arhiva i sanitarni čvorovi i dr.

U školi je postavljen ormarić sa sanitetskim materijalom za pružanje prve pomoći ozlijeđenim i naglo oboljelima na radu. Osigurana je oprema za inicijalno gašenje požara.

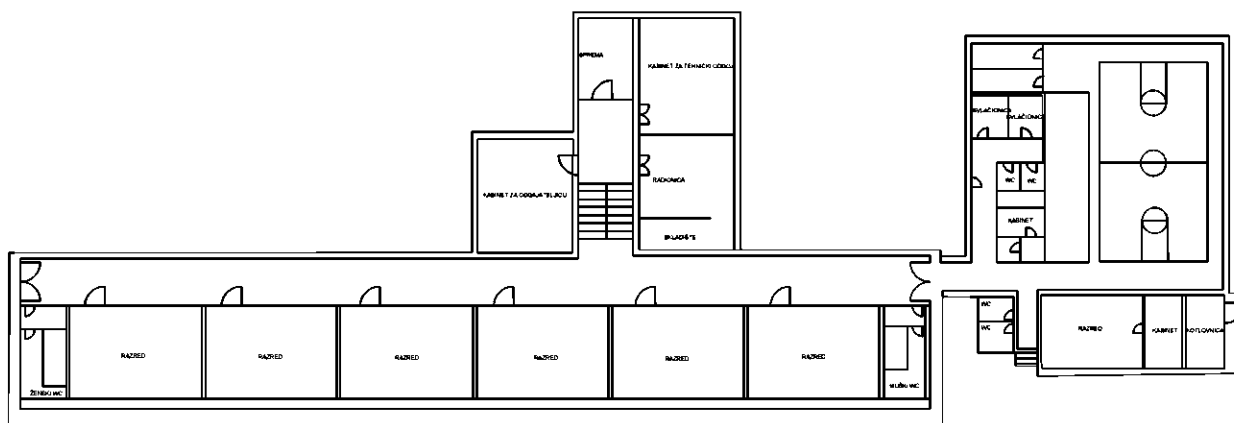
7.1.1. Okruženje osnovne škole kneza Mislava

Osnovna škola Kneza Mislava nalazi u Kaštel Sućurac te se oko objekta ne nalaze građevine u krugu od 50 metara (Slika 1.). Od ostalih gospodarskih subjekata u blizini ima dječji vrtić, crkva te razne tvrtke.

Slika 1. Okruženje osnovne škole Kneza Mislava (Izvor: Google Earth)

7.2. RASPORED I NAMJENA PROSTORIJA GRAĐEVINE OSNOVNE ŠKOLE KNEZA MISLAVA U KAŠTEL SUĆURCU

Slika 2.: Prizemlje sa unutarnjim rasporedom radnih prostorija

Slika 3.: Etaža prvog kata s unutarnjim rasporedom radnih prostorija

7.2.2 Raspored radnih i pomoćnih radnih prostora po etažama građevina

Etaža prizemlje:

- Ulazni prostor
- Uredski prostori
- Sanitarije
- Učionice
- Sportska dvorana

Etaža prvog kata:

- Uredski prostori
- Sanitarija
- Učionice

7.3 IDENTIFIKACIJA VRSTA OPASNOSTI I MOGUĆI UZROCI IZVANREDNIH DOGAĐAJA NA LOKACIJI OŠ KNEZA MISLAVA

Mogući izvori paljenja zbog kojih može doći do požara na lokaciji su:

- Električni kvarovi
- Mehanički kvarovi
- Nakupljanje statičkog elektriciteta
- Neispravnost na sustavima ventilacije
- Rad sa otvorenim plamenom
- Trenje, zagrijavanje, iskrenje
- Neispravno rukovanje s uređajima za grijanje i električnom opremom
- Udar munje
- Spaljivanje smeća, pušenje, bacanje opušaka

Požari uzrokovani električnom energijom najčešće nastaju zbog neodgovarajuće izvedbe ili lošeg održavanja električnih instalacija, kao i zbog priključivanja neispravnih električnih trošila ili trošila veće snage od predviđene.

Realan je rizik od nastanka požara uzrokovanih udarom munje. Požari nastaju zbog pojava visokih temperatura, koja se javlja uslijed velikih vrijednosti struje odvoda koje nastaju pri atmosferskom pražnjenju. Požar nastaje na materijalu u blizini mjesta udara.

Prevenција se sastoji u održavanju svih uređaja i instalacija u ispravnom stanju.

Da bi se navedene opasnosti od mogućeg izbijanja požara eliminirali, potrebno je sve instalacije i mehaničke sklopove uredno održavati, stalno kontrolirati, postupati po propisanim sigurnosnim postupcima, ljude stalno educirati, rizične postupke zabraniti, a ustanovljene rizike analizirati te propisati sigurne postupke.

7.4. ELEKTRIČNE INSTALACIJE, MUNJOVODI I VENTILACIJA

Zaštita od požara je provedena izborom materijala za izvođenje el. Instalacija i gromobrana, koji su nezapaljivi ili teško zapaljivi, kao što su: Fe, porculan, Cu, pocinčani čelik, te samogasivi materijali od plastike.

Od kratkog spoja, instalacija je štijeena odgovarajućim osiguračima.

Svi spojevi se izvode čvrsto spojnicaма, te nema opasnosti od iskrenja, kao jednom od čestih uzroka nastajanja požara.

Razdjelnici jake struje su izrađeni od materijala koji su nezapaljivi ili samogasivi. Razdjelnici se ne montiraju na putevima evakuacije, a ako se ugrađuju tada se štiti vatrootpornim pregradama, vatrootpornosti kao i putevi evakuacije gdje se ugrađuju.

Električni uređaji se ne montiraju na zapaljivim materijalima.

Svi spojevi se izvode čvrsto spojnicaма, te nema opasnosti od iskrenja, kao jednom od lestih uzroka nastajanja požara.

Za zaštitu od atmosferskih pražnjena, je predviđen sustav zaštite od munje u formi faradayeva kaveza (LPS IV).

Sva tehnološka oprema je uzemljena i spojena na gromobransko uzemljenje.

Uzemljene su sve metalne mase po krovu.

Na krovnu hvataljku su spojeni svi uređaji za klimatizaciju i ventilaciju na krovu.

Uzemljena su vodovodne cijevi pri ulazu u građevinu i spojena na gromobransku instalaciju.

7.5. POŽARNO SEKTORIRANJE

Požarno sektoriranje ostvareno je konstrukcijskim elementima građevine.

7.6. PROVEDENE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

U svrhu zaštite života radnika i imovine od požara poduzimaju se mjere i radnje za uklanjanje uzroka požara, za otklanjanje i gašenje požara, za sprečavanje nastajanja i širenja požara, te utvrđivanje uzroka požara, kao i pružanje pomoći kod otklanjanja posljedica prouzrokovanim požarom. Zaštita od požara se kontinuirano organizira i provodi u svim prostorima gdje postoji mogućnost nastajanja požara.

7.6.1. TEHNIČKE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA NA LOKACIJI OSNOVNE ŠKOLE KNEZA MISLAVA

U objektu su provedene sljedeće mjere zaštite od požara:

- postavljanjem jediničnih vatrogasnih aparata
- postavljanjem protupanik lampi na evakuacijskim putovima

7.7. SREDSTVA I SUSTAVI ZA DOJAVU I GAŠENJE POŽARA PANIK RASVJETA

Postavljena je u svim zatvorenim dijelovima građevina raspoređenih po svim dijelovima građevina. Panik rasvjeta se redovito održava i ispituje jednom u godinu dana.

APARATI ZA POČETNO GAŠENJE POŽARA

U objektima i na otvorenim površinama su raspoređeni aparati za početno gašenje požara i to u svim dijelovima. Vatrogasni aparati redovito se pregledavaju i periodički jednom u godinu dana pregledavaju od ovlaštenog servisa. Smještaj svakog aparata propisno je obilježen oznakom na zidu.

U Prilogu - grafički plan evakuacije naznačene su pozicije vatrogasnih aparata te hidranata u objektu.

HIDRANTSKA MREŽA

Hidrantska mreža sastoji se od unutarnje hidrantske mreže.

Unutarnja hidrantska mreža

Unutarnji hidranti su raspoređeni po svim etažama objekta na način da je omogućeno gašenje požara vodom u bilo kojem dijelu prostora građevine.

Hidranti se redovito ispituju te postoje uvjerenja o njihovoj ispravnosti.

7.8. PRISTUP VATROGASNIM VOZILIMA

Pristup vatrogasnim vozilima je osiguran sa sjeverne strane (istočne, zapadne i sjeverne) U slučaju požara može intervenirati DVD Mladost, koja se nalazi na udaljenosti manjoj od 1 km. Također na intervenciju dolazi DVD Kaštela. Intervencija vatrogasnih vozila i tehnike predviđena je sa javne površine koja se nalazi neposredno uz građevinu i sa koje su dohvatljivi prozori građevine. Vatrogasni pristup koji postoji omogućava kretanje vatrogasnog vozila vožnjom pre naprijed.

7.9. PROCJENA UGROŽENOSTI

U osnovnoj školi kneza Mislava može biti maks. 350 osoba-roditelja. Stoga je potrebno organizirati evakuaciju za ukupno 350 osoba.

Obzirom na položaj, građevinske karakteristike objekta, vrstu djelatnosti i broj ljudi koji mogu boraviti te na moguća zbivanja, kod planiranja provedbe evakuacije i spašavanja, treba računati prvenstveno na pogibelj od:

- požara i
- eventualno od potresa

Potres je pogibeljan jer je kratkotrajan po vremenu trajanja, a zahvaća i druge objekte te se organizacija evakuacije i spašavanja bazira isključivo na vlastitim snagama.

Prema navedenim podacima, procjena je da se vjerojatnost nastanka požara svodi uglavnom na sljedeće:

- zapaljenje zbog eventualno neispravnih električnih instalacija,
- zapaljenje zbog izazivanja požara šibicom, upaljače, neugašenim opuškom, silikonskim pištoljem i sl.
- zapaljenje u kuhinji uslijed upotrebe zapaljenje masti i ulja prilikom kuhanja
- zapaljenje uslijed nepažnje u kuhinji i sl.
- unošenja izvora zapaljenja u opasnu zonu,
- neobučenost i neodgovorno ponašanje radnika,
- neodgovorno ponašanje gostiju vrtića
- nepoštivanje elementarnih uvjeta zaštite od požara,
- loše održavanje građevine (opreme, instalacija, materijala, strojeva i uređaja i sl.),
- greške pri požarnoj intervenciji.

Opasnosti i nastajanje događaja kao što su požari, eksplozije, elementarne nepogode i drugo, najčešće nastaju iznenadno. Ako nisu odmah nastupile posljedice, njih se svakako može očekivati brzo nakon nastupa događaja, što znači da su u tim situacijama neposredno ugroženi životi i zdravlje ljudi koji se nalaze u zatvorenim prostorijama i općenito na ugroženom području.

S malom ili gotovo nikakvom vjerojatnošću može se predvidjeti opasnost od mogućih djelovanja sa strane, ubacivanjem zapaljivih ili eksplozivnih predmeta.

Ratna razaranja su također periferne naravi, jer su rijetko moguća, ali su i tada očekivana, a mjere evakuacije odvijaju se pod drugim uvjetima.

7.10. VRIJEME ZA IZVRŠENJE EVAKUACIJE I KAPACITET PUTOVA I IZLAZA ZA EVAKUACIJU

Brzina kretanja osobe prosječnih tjelesnih sposobnosti iznosi 1,2 m/sec odnosno 0,75 m/sec kod panike ili gužve. Vrijeme od 1,5 do 2,5 min smatra se dovoljnim za dosezanje sigurnog prostora

te se temeljem ovih parametara može procijeniti dozvoljena udaljenost neke točke do sigurnog izlaza.

Dozvoljena udaljenost od sigurnog izlaza izračunava se na sljedeći način:

$$\text{Udaljenost} = \text{brzina} \times \text{vrijeme}$$

Stvama brzina evakuacije utvrditi će se vježbom evakuacije, a treba težiti tome da se ona izvrši u vremenu do 2 minute.

S obzirom na položaj objekata, raspored izlaza, udaljenost mjesta određenog za evakuaciju, osposobljenost i uvježbanost radnika, procijenjeno je da se evakuacija iz određenih prostora i građevina na vanjski otvoreni prostor oko građevina može provesti do:

120 sekundi, što se smatra vremenom brze i bez odlaganja provedene evakuacije.

S rasporedom izlaza, mjesta predviđenog za evakuaciju i vremenom potrebnim za evakuaciju potrebno je upoznati sve radnike.

Ako ima više odredišnih mjesta za evakuaciju svaki radnik točno mora znati gdje je njegovo mjesto evakuacije te se toga striktno pridržavati kako ne bi došlo do pogrešne procjene voditelja evakuacije o broju evakuiranih ljudi iz objekta.

Prilikom izvođenja evakuacije potrebno je voditi brigu da ne dođe do panike i otkloniti sve faktore koji bi usporavali ili onemogućavali pravovremenu evakuaciju.

Kapacitet izlaza po jedinici je sljedeći:

$$1 \text{ jedinica izlaza} = 80 \text{ cm} = 100 \text{ osoba / min}$$

Kapacitet izlaza:

Ravni dijelovi puta evakuacije i rampe 0,5 cm/osobi

Širina svih pristupnih putova dovoljne su za prolaz osoba prilikom evakuacije. Značajnije suženje pristupnog puta nema.

Potrebno je voditi računa da evakuacijski putovi u svakom trenutku budu ne zakrčeni i slobodni.

Sva vrata koja se ugrađuju na putovima evakuacije otvaraju se prema smjeru evakuacije, neće imati mogućnost zaključavanja i otvarati će se u smjeru izlaza.

Dužine pristupnih prostora te širina evakuacijskog puta je dovoljna da je evakuacija omogućena bez teškoća jer su projektirana i izvedena tehnička rješenja koja omogućavaju osobama koje borave u objektu, u slučaju potrebe, brzu i nesmetanu evakuaciju.

Horizontalne plohe evakuacijskog puta, odnosno podovi su ravni, u istoj ravni bez mogućnosti zapinjanja i klizanja, obloženi negorivim materijalima čime se sprječava razvijanje dima i toksičnih plinova.

Na evakuacijskim putovima postavljene su standardizirane oznake dobro uočljive, za smjer kretanja za brzo napuštanje zgrade.

Evakuacija osoba koje trebaju pomoć pri evakuaciji iz objekta treba se, prema izvedenim putovima evakuacije i komunikacije te izlazima, odvijati nesmetano jer su isti projektirani u skladu s prostornim standardima i normativima za sprječavanje arhitektonskih i urbanističkih barijera.

Na vidnom mjestu u blizini ulaza ima istaknute upute za slučaj nastanka požara i grafički plan sa označenim:

- izlaznim putovima,
- mjestima na kojima su smješteni vatrogasni aparati,
- mjestom na kojem je smještena glavna sklopka napajanja zgrade električnom energijom
- mjestom smještaja vatrodojavne centrale,

- mjestom postavljanja unutarnjih hidranata
- instalacijama i prostorima povećanog rizika za nastanak požara u objektu.

Uz ovakvu organizaciju prostora te uz postavljene obavijesti i upute prema izlazima, ispunjene su pretpostavke za sigurnu i pravovremenu evakuaciju iz građevine.

7.11. MJESTO ZA OKUPLJANJE NAKON EVAKUACIJE – ZBORNO MJESTO (ZM1)

Pri izboru mjesta za evakuaciju vodi se računa da:

- evakuirani radnici budu sigurni u svezi prirode iznenadnog događaja,
- ne ometaju svojim prisustvom sam tok intervencije,
- se isključi mogućnost panike evakuiranih,
- se isključi mogućnost ozljede pri kretanju,
- da se prostor može iskoristiti za pružanje prve pomoći i druge aktivnosti.

Mjesto određeno za okupljanje nakon evakuacije iz objekta određuje se školsko igralište.

Oznaka mjesta za okupljanje nakon evakuacije je ZM.

Mjesto određeno za evakuaciju označeno je u Prilogu – grafički prilozi i sa istim je potrebno upoznati sve radnike.

Grafički prilozi moraju biti istaknute u svim prostorima tvrtke na evakuacijskim putovima. Isto tako potrebno je osigurati slobodne i ne zakrčene putove do mjesta određenog za evakuaciju.

7.12. UTVRĐIVANJE EVAKUACIJSKIH ZONA

Objekt osnovne škole Kneza Mislava podijeljen je na dvije dijela, zbog specifičnosti osoba koje je potrebno evakuirati, objekt se dijeli na više evakuacijskih zona od kojih svaka zona ima svoj evakuacijski izlaz, a jedno zajedničko zborni mjesto nakon evakuacije.

I EVAKUACIJSKA ZONA - PRIZEMLJE

- ZAPADNI IZLAZ KROZ HODNIK
- JUŽNI IZLAZ IZ DVORANE

II EVAKUACIJSKA ZONA- KAT

- GLAVNI IZLAZ
- ZBORNO MJESTO ZM

8. ORGANIZACIJA EVAKUACIJE SPAŠAVANJA NA LOKACIJI OSNOVNE ŠKOLE KNEZA MISLAVA

8.1. ORGANIZACIJA EKIPE ZA EVAKUACIJU

Za vođenje evakuacije i spašavanja na lokaciji osnovne škole kneza Mislava prvenstveno su odgovorni:

- 1. Voditelj:** *Imenovan odlukom od strane Osnovne škole kneza Mislava*
- 2. Zamjenik:** *Imenovan odlukom od strane Osnovne škole kneza Mislava*

8.2. ZBORNA MJESTA

Na lokaciji osnovne škole Kneza Mislava je određeno jedno zajedničko zborna mjesto i to školsko igralište tako da je moguć brzi dolazak/odlazak radnika u slučaju potrebe za daljnjom evakuacijom ili u slučaju ozljeda i dolaska hitne pomoći te ostalih žurnih služba.

1 zborna mjesto ZM1

8.3. OBAVJEŠTAVANJE O EVAKUACIJI

U slučaju nastupa izvanrednog događaja, zbog kojeg se mora provesti evakuacija, voditelj evakuacije ima ovlasti, prema vlastitoj procjeni, obavijestiti i pozvati u pomoć:

- Javnu vatrogasnu postrojbu Split	193
- Policiju	192
- Hitnu medicinsku pomoć	194
- Komunikacijski centar za hitne službe	112

9. ROKOVI I AŽURIRANJE PLANA

Plan evakuacije i spašavanja podliježe ažuriranju svaki puta kada se na građevini ili njezinim dijelovima izvode značajnije izmjene ili se promijeni organizacija rada u dijelu kojim se mijenja ovim Planom utvrđeni sustav evakuacije i spašavanja.

Kako bi Plan evakuacije i spašavanja bio učinkovit potrebno je:

- svake godine provesti vježbu evakuacije i spašavanja čiji će program i vrijeme održavanja odrediti odgovorna osoba građevine i/ili voditelj ekipe za evakuaciju i spašavanje;
- svakih mjesec provjeriti ispravnost opreme za spašavanje i pružanje prve pomoći,
- svakih mjesec izvršiti nadzor nad provođenjem mjera i aktivnosti predviđenih i propisanih ovim Planom.

Za neprekidno praćenje odredbi ovog Plana te za predlaganje izmjena i dopuna koje osiguravaju njegovu primjenu zadužuje se:

Ravnatelj škole: **Osnovna škola kneza Mislava**

10. ZAVRŠNE ODREDBE

Ovim Planom evakuacije i spašavanja obuhvaćene su zakonske odredbe, specifičnosti, djelatnosti, tehnološki proces te ostali utjecajni čimbenici za osnovnu školu kneza Mislava, Braće Radić 6, Kaštel Sućurac.

Od pretpostavljenih vanjskih ugroženosti, posebna je pažnja usmjerena ka najvjerojatnijem događaju požara ili potresa.

DABI SE OVAJ PLAN U POTPUNOSTI MOGAO PROVESTI, POTREBNO JE:

- 1. Imenovati i osposobiti članove ekipe za evakuaciju i spašavanje (Prilog 1);**
- 2. Imenovati i osposobiti članove ekipe za pružanje prve pomoći u slučaju izvanrednog događaja (Prilog 2);**
- 3. Odrediti načine i rokove osposobljavanja članova ekipe za evakuaciju i pružanje prve pomoći;**
- 4. Osigurati da s ovim Planom za evakuaciju i spašavanje budu upoznati svi radnici;**
- 5. Provoditi praktične vježbe minimalno jedanput godišnje i to u različitim vremenskim uvjetima, sa pretpostavkom različitih ugroženosti i u neočekivano vrijeme za pretpostavljene ugroženosti požara i evakuacijskih putova;**
- 6. Postaviti pisane upute s važnim brojevima telefona i s njim uskladiti postupke radnika prilikom provođenja vježbi evakuacije;**
- 7. Osigurati svim osobama mogućnost otvaranja vrata na svim evakuacijskim putovima i predviđenim izlazima u slučaju izvanrednog događaja;**
- 8. Osigurati da su prije početka evakuacije i spašavanja glavna izlazna vrata ZM1 otključana i da se otvore u smjeru evakuacije – prema van kako ne bi isključenjem struje ostala zatvorena radi električne brave;**
- 9. Prostor oko vatrogasnih aparata, glavnih električnih sklopki kao i oko zidnih hidranata, mora biti slobodan da se nesmetano može doći do istih za slučaj intervencije;**
- 10. Održavati rasvjetu svih evakuacijskih putova ispravnom;**
- 11. Kontinuirano provoditi ispitivanja svih instalacija u skladu s važećim propisima;**
- 12. Kontinuirano provoditi servisiranje, održavanje i periodičko ispitivanja svih sustava za dojavu i gašenje požara u skladu s važećim propisima;**
- 13. Obilježiti smjerove evakuacije, izlaze odgovarajućim oznakama, prema ovome Planu;**
- 14. Obilježiti mjesta postavljanja vatrogasnih aparata, hidrantske ormariće, električne ormare, sklopke za isključenje napajanja po objektima odgovarajućim oznakama, prema ovome Planu;**
- 15. Postaviti prema Planu znakove obavijesti, upozorenja i zabrana;**
- 16. Pribaviti opremu za spašavanje i smjestiti je na prikladna mjesta;**
- 17. Sve promjene, kao što su: izmjene u korištenju prostora, promjene broja radnika, izmjene odgovornih osoba, izmjene procesa rada te građevinske izmjene na građevinama i na lokaciji u gradu Splitu potrebno je redovito unositi u ovaj Plan.**

Izmjene i dopune ovog Plana donose se nakon svake vježbe ili promjena koje to zahtijevaju (intervencije u prostoru ili izmjene članova ekipe), prema odluci odgovorne osobe tvrtke.

Ovim Planom nije posebno predviđeno spašavanje imovine. Takvo spašavanje ovisi o trenutnoj procjeni situacije i mogućnostima. Oprema kao što su strojevi, postrojenja, laboratorijska oprema, telefoni, računala, namještaj i sl. se ne smatra vrijednom opremom u slučaju evakuacije.

Izvod iz ovog Plana bit će dostavljen svim zaposlenicima, a naročito sastav ekipa za evakuaciju i spašavanje i postupak radnika i članova ekipa u evakuaciji.

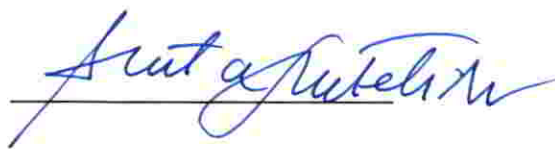
Ovaj se Plan čuva:

- U arhivi

U Kaštel Sućurcu, 28.01.2025.

U potpisu osoba imenovana od strane osnovne škole kneza Mislava koja donosi ovaj Plan i koja odlučuje o izmjenama plana.

Odgovorna osoba:

KLASA: 241-03/25-01/1
2181-276-01-25-1
Kaštel Sućurac, 28.1.202

11. KORIŠTENI PROPISI, PRAVILA TEHNIČKE PRAKSE I DOKUMENTACIJA:

1. Zakon o zaštiti od požara (NN 92/10, 114/22)
2. Zakon o vatrogastvu (NN 06/99, 117/01, 36/02, 96/03, 139/04, 174/04, 38/09, 80/10)
3. Zakon o zaštiti na radu (NN 071/2014, 118/2014, 154/2014)
4. Zakon o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19 i 125/19)
5. Zakon o zapaljivim tekućinama i plinovima (NN 108/95, 56/10)
6. Zakon o sustavu civilne zaštite (NN 82/15, 118/18, 31/20)
7. Pravilnik o pružanju prve pomoći radnicima na radu (NN 56/83)
8. Pravilnik o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom (NN 61/94).
9. Pravilnik o projektiranju i izvedbi sigurnosnih putova i izlaza za evakuaciju osoba iz zgrada i objekata (Američki propis – NFPA br. 101/94)
10. Pravilnik o vatrogasnim aparatima (NN 101/11, 74/13)
11. Pravilnik o hidrantskoj mreži za gašenje požara (NN 8/06)
12. Pravilnik o sustavima za dojavu požara (NN 56/99)
13. Pravilnik o sigurnosnim znakovima (NN 29/05).
14. Pravilnik o razvrstavanju građevina i građevinskih dijelova i prostora u kategorije ugroženosti od požara (NN 62/94, 32/97)
15. Pravilnik o otpornosti na požar i drugim zahtjevima koje građevine moraju zadovoljiti u slučaju požara (NN 29/13, 87/15)
16. Pravilnik o uvjetima za vatrogasne pristupe (NN RH br. 35/94, 55/94 i 142/03)
17. Pravilnik o zaštiti na radu na mjestima rada (NN RH 28/13)
18. Pravilnik o planu zaštite od požara (NN 51/12)
19. Pravilnik o izradi procjene ugroženosti od požara i tehnološke eksplozije (NN 35/94, 110/05, 28/10)
20. Pravilnik o zapaljivim tekućinama (NN 54/99)
21. Tehnički propis za niskonaponske električne instalacije (NN 5/10),
22. Tehnički propis za sustave zaštite od djelovanja munje na građevinama (NN 87/08, 33/10),
23. Pravilnik o razvrstavanju građevina u skupine po zahtjevnosti mjera zaštite od požara (NN 56/12, 61/12),
24. Pravilnik o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti (NN 78/13),
25. Tehnički propis o sustavima ventilacije i djelomične klimatizacije i klimatizacije zgrada (NN 3/07),
26. Pravilnik o provjeri ispravnosti stabilnih sustava zaštite od požara (NN 44/12)
27. Pravilnik o skladištenju opasnih kemikalija koje djeluju u obliku plina (NN 91/13)
28. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu od statičkog elektriciteta (SL 62/73)
29. Pravilnik o opremi i zaštitnim sustavima namijenjenim za uporabu u potencijalno eksplozivnim atmosferama (NN br. 34/10)
30. Pravilnik o najmanjim zahtjevima sigurnosti i zaštite zdravlja radnika te tehničkom nadgledanju postrojenja, opreme, instalacija i uređaj u prostorima ugroženim eksplozivnom atmosferom (NN br. 36/09, 106/07)
33. Pravilnik o temeljnim zahtjevima za zaštitu od požara elektroenergetskih postrojenja i uređaja (NN 146/05)

STRANI PROPISI:

- NFPA 101 - 2000 (National Fire Protection Association, Boston, USA)
- TRVB 100, TRVB 125, TRVB 126
- NFPA 1, Fire Code
- NFPA 30 Flammable and Combustible Liquids Code
- NFPA 5000 Building Construction and Safety Code
- NFPA 12 Standard on Carbon Dioxide Extinguishing Systems,

12. PRILOZI

PRILOG 1: SASTAV EKIPE (TIMA) ZA EVAKUACIJU I SPAŠAVANJE U OSNOVOJ ŠKOLI KNEZA MISLAVA:

POPIS RADNIKA ČLANOVA EKIPE (TIMA) ZA EVAKUACIJU I SPAŠAVANJE

R.br.	FUNKCIJA U EVAKUACIJI I SPAŠAVANJU	IME I PREZIME	RADNO MJESTO
1.	Voditelj evakuacije	ANITA LUKETIN	RAVNATELJICA
2.	Zamjenik voditelja ekipe za evakuaciju	ANTE TEŠIJA	DOMAR
3.	Član ekipe za evakuaciju	TONČI GUIČ	TAJNIK
4.	Član ekipe za evakuaciju	ANTE VETMA	UČITELJ RAZREDNE NASTAVE
5.	Član ekipe za evakuaciju	MARIJANA VULAS	UČITELJICA RAZREDNE NASTAVE
6.	Član ekipe za evakuaciju	SNJEŽANA MILIŠIĆ	SPREMAČICA
7.	Član ekipe za evakuaciju	JADRAN SUŠIĆ JURIĆ	UČITELJ MATEMATIKE
8.	Član ekipe za evakuaciju	DANIJELA ŠAKIĆ	UČITELJICA RAZREDNE NASTAVE
9.	Član ekipe za evakuaciju	JELENA STASENKO	UČITELJICA RAZREDNE NASTAVE
10.	Član ekipe za evakuaciju	ANA MANDARIĆ	UČITELJICA HRVATSKOG JEZIKA
11.	Član ekipe za evakuaciju	MARINA ŽARKOVIĆ	UČITELJICA HRVATSKOG JEZIKA
12.	Član ekipe za evakuaciju	TIHOMIR RAJČIĆ	UČITELJ POVIJESTI
13.	Član ekipe za evakuaciju		
14.	Član ekipe za evakuaciju		
15.	Član ekipe za evakuaciju		
16.	Član ekipe za evakuaciju		
17.	Član ekipe za evakuaciju		
18.	Član ekipe za evakuaciju		

PRILOG 2. OPERATIVNI STOŽER

R.br.	Naziv funkcije	Radno mjesto ili specijalnost	Ime i prezime radnika	BROJ TELEFONA
1.	Voditelj stožera			
2.	Zamjenik voditelja stožera			
3.	Član stožera			
4.	Član stožera			

PRILOG 3. EKIPE ZA EVAKUACIJU PO ZONAMA EVAKUACIJE

EKIPA ZA EVAKUACIJU: ZONA 1

R.br.	Naziv funkcije	Radno mjesto ili specijalnost	Ime i prezime radnika
1.	Voditelj ekipe za evakuaciju i spašavanje – Član ekipe za evakuaciju i spašavanje	DOMAR	ANTE TEŠIJA
2.	Zamjenik voditelja ekipe za evakuaciju i spašavanje- Član ekipe za evakuaciju i spašavanje	UČITELJ RAZREDNE NASTAVE	ANTE VETMA
3.	Član ekipe za evakuaciju i spašavanje	UČITELJICA RAZREDNE NASTAVE	MARIJANA VULAS

EKIPA ZA EVAKUACIJU: ZONA 2

R.br.	Naziv funkcije	Radno mjesto ili Specijalnost	Ime i prezime radnika
1.	Voditelj ekipe za evakuaciju i spašavanje – Član ekipe za evakuaciju i spašavanje	RAVNTELJ	ANITA LUKETIN
2.	Zamjenik voditelja ekipe za evakuaciju i spašavanje- Član ekipe za evakuaciju i spašavanje	UČITELJ POVIJESTI	TIHOMIR RAJČIĆ
3.	Član ekipe za evakuaciju i spašavanje	UČITELJICA HRVATSKOG JETIKA	ANA MANDARIĆ

Zaduženja kod provođenja evakuacije i spašavanja:

Voditelj (zamjenik) ekipe za evakuaciju u slučaju neposredne opasnosti za život i zdravlje osoba i na temelju primljene obavijesti:

- aktivira članove ekipe i naređuje početak evakuacije na način kojim se neće uzrokovati nemir ili panika među radnicima;
- upozorava članove ekipe da prema dogovorenom rasporedu obave svoje prioritete zadatke prije početka evakuacije ostalih radnika;
- poziva vanjske sudionike za pomoć pri evakuaciji;
- aktivira vatrodjavnu centralu, otvara izlazna vrata, isključuje napajanje električnom energijom, isključuje napajanje zapaljivih tvari i plinova te lakohlapljivih tvari
- provjerava panik rasvjetu;
- sudjeluje u provedbi evakuacije,
- kontrolira provođenje evakuacije.

Svi članovi ekipe za evakuaciju:

- sudjeluju u provedbi evakuacije radnika djelujući protiv eventualnih pojava paničnog ponašanja među radnicima;
- postupaju po naredbama Voditelja ekipe;
- postupaju prema već utvrđenom rasporedu za evakuacije i radnje koje moraju odraditi svaki ponaosob;
- samostalno poduzimaju mjere kojima se osigurava brža i učinkovitija evakuacija

PRILOG 4. POPIS RADNIKA OSPOSOBLJENIH ZA PRVU POMOĆ

POPIS RADNIKA OSPOSOBLJENIH ZA PRUŽANJE PRVE POMOĆI

	IME	PREZIME	NAZIV RADNOG MJESTA	KONTAKT TELEFON
1	ANTE	VETMA	UČITELJ RAZREDNE NASTAVE	0959054505
2	ALENKA	JERČIĆ	UČITELJICA BIO- KEMIJE	0915669674
3	SINIŠA	ČEKO	UČITELJ TZK	0989424404
4				
5				
6				
7				
8				
9				

PRILOG 5.

VAŽNI TELEFONSKI BROJEVI

NAZIV	BROJ TELEFONA
JEDINSTVENI OPERATIVNO - KOMUNIKACIJSKI CENTAR ZA HITNE SLUŽBE - DUZS	112
JAVNA VATROGASNA POSTROJBA GRADA SPLITA	193
POLICIJSKA STANICA	192
HITNA MEDICINSKA POMOĆ	194

Prilikom dojave o nastalom požaru radnik treba dati sljedeće podatke:

1. ime i prezime i broj telefona s kojeg se javlja
2. mjesto (lokaciju) požara i najbliži pristup vozilima vatrogasne postrojbe
3. da li je požar u građevini ili na otvorenom prostoru
4. vrstu materijala koji gori (tekućina, plin, drvo, plastika, guma i sl.)
5. da li u požaru ima ozlijeđenih

OSTALI VAŽNI TELEFONSKI BROJEVI NAJBLIŽIH ZDRAVSTVENIH USTANOVA

Dom zdravlja Kaštel Sućurac, Ulica Kneza Trpimira1, 21212, Kaštel Sućurac

➤ telefon: 021 224 111

PRILOG 6. OPREMA ZA EVAKUACIJU I/LI SPAŠAVANJE:

R.BR.	NAZIV OPREME	KOMADA
1.	Ručne baterijske svjetiljke	4
2.	Nosila složiva	1
3.	Osobni komplet za pružanje prve pomoći	4
4.	Lopata	1
5.	Kramp	1
6.	Sjekira	1
7.	Uže za spašavanje (10 m)	1
8.	Zaštitna kaciga	*
9.	Zaštitna maska	*
10.	Respirator za jednokratnu uporabu	50
11.	Zaštitne rukavice (kožne)	*
12.	Gumene rukavice	*
13.	Gumene čizme	*
14.	Ljestve rastegače	1
15.	Pokrivači	2
16.	Komplet električarskog alata	1
17.	Komplet vodoinstalaterskog alata	1
18.	Kliješta za rezanje željeza	1
19.	Ručna sirena	1

POPIS ALATA, PRIBORA I ZAŠTITNE OPREME ZA EVAKUACIJU I SPAŠAVANJE (ogledni primjerak)

NAZIV	KOLIČINA
Sanitetska nosila	
Sjekira tesarska	
Sjekira kratka	
Lopata kopača	
Ljestve konopljene - 8 m	
Uže Ø 8 x 5 m	
Zaštitna PVC kaciga	
Baterijska ručna svjetiljka	
Respirator protiv dima i prašine	
Zaštitne rukavice, kožnate sa 5 prstiju	
Cipele s gumenim potplatom	

Oprema za evakuaciju nalazit će se _____.

Ključ će biti smješten _____.

Osobni kompleti nalaziti će se kod članova ekipe za evakuaciju i spašavanje.

PRILOG 7. OPREMA ZA PRUŽANJE PRVE POMOĆI:

Na grafičkom planu evakuacije u prilogu ovog plana evakuacije i spašavanja ucrtane su pozicije ormarića za pružanje prve pomoći.

OBAVEZAN SADRŽAJ JEDNOG ORMARIĆA ZA PRUŽANJE PRVE POMOĆI:

1. 10 sterilnih prvih zavoja
2. 4 kaliko zavoja dužine 5m a širine 8 cm
3. 2 komada flasterskih zavoja
4. 4 omota sterilne gaze
5. 2 omota vate po 25 g
6. 1 paket staničevine za oblaganje udloga
7. 2 trokut marama i 4 sigurnosne igle
8. 4 elastična zavoja za fiksaciju udloga različite veličine
9. 4 vatirane udloge (2 kom. Kramerovih po 100 cm i 2 kom po 50 cm duljine i 10 cm širine) ili odgovarajući broj pneumatskih udloga.
10. 6 kom naprstaka od kože u tri veličine
11. 1 anatomska pinceta
12. 1 škare obične i 1 za rezanje zavoja sa zavrnutom glavicom
13. 2 bočice 2% Dezola, 250 g natrijevog bikarbonata (soda bikarbona), 100 g soli, parafinsko ulje, aktivni ugljen, 500 g 70% alkohola.

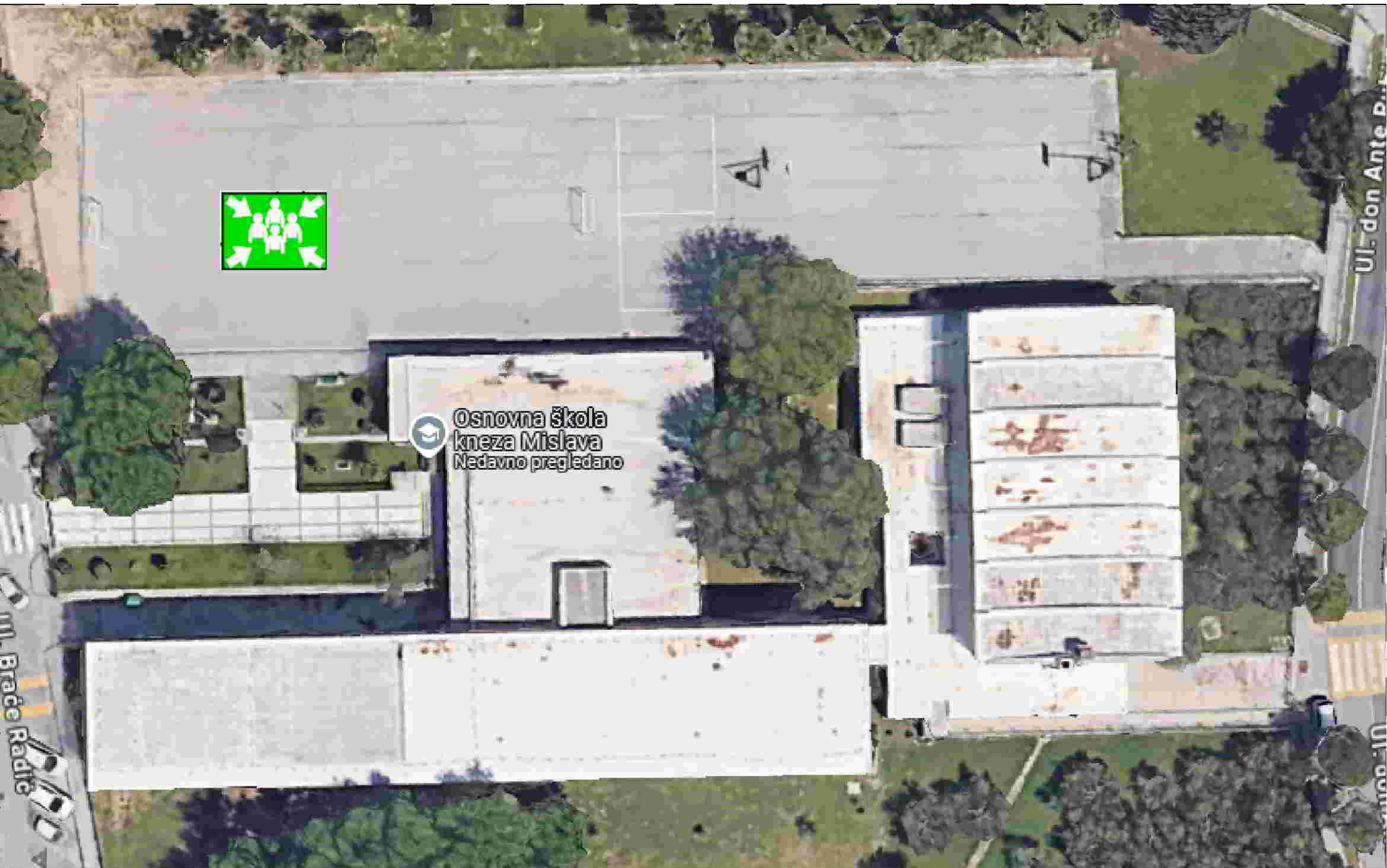
PRILOG 8. VJEŽBA EVAKUACIJE - PREDLOŽAK

Naziv vježbe:	EVAKUACIJA ZAPOSLENIKA IZ RADNIH I BORAVIŠNIH PROSTORA			Broj vježbe:	
Datum održavanja vježbe:					
Voditelj vježbe evakuacije:					
Vrijeme trajanja vježbe:	Početak izvođenja vježbe :				
	Završetak vježbe:				
Osobe zadužene za provođenje evakuacije:	Prostor:		Zadužena osoba:		
	Prostor:		Zadužena osoba:		
Broj zaposlenika koji će sudjelovati u vježbi:	Prostor:		Broj zaposlenika		
	Prostor:		Broj zaposlenika		
Znak za uzbunu (znak za početak vježbe):					
Cilj vježbe:	OVOM VJEŽBOM POTREBNO JE ISTRENIRATI ZAPOSLENIKE ZA EVAKUACIJU IZ RADNIH PROSTORA ZBOG NASTANKA IZNENADNOG DOGAĐAJA. CILJ OVE VJEŽBE JE NAUČITI RADNIKE PRAVILNOM OKUPLJANJU, KRETANJU I POSTUPCIMA KOD PROVOĐENJA EVAKUACIJE DO NEUGROŽENE POVRŠINE ILI PROSTORA. POSEBAN CILJ OVE VJEŽBE JE IZBJEGAVANJE PANIKE I RAZBIJANJE STRAHA OD OPASNOSTI KOJE MOGU NASTUPITI KOD KRETANJA U ZADIMLJENIM I SLABO VIDLJIVIM PROSTORIMA.				
Nastavni zadaci koje treba objasniti:	Način uzbunjivanja				
	Položaj ruku prilikom kretanja				
	Položaj nogu prilikom kretanja				
	Položaj glave i tijela prilikom kretanja				
	Orijentacija u slabo vidljivim i zadimljenim prostorima				
	Puzanje u slučaju pojave dima				
	Svladavanje prepreka na putovima evakuacije prilikom kretanja				
	Smjer kretanja sukladno postavljenim oznakama i planu evakuacije				
	Mjesta evakuiranja				
	Istaknuti slučajeve stradavanja prilikom evakuacije				
Materijalno osiguranje vježbe:	Prostorije koje se mogu zamračiti				
	Mogućnost isključenje struje u cijelom objektu				
	Aktiviranje vatrodjave i prosljeđivanje alarma				
	Nužna rasvjeta				
	Baterijske lampe				
	Sredstva za uzbunu				
Način izvođenja vježbe:	Torbica prve pomoći				
	1. Dati zaposlenicima teoretsko obrazloženje vježbe;				
	2. Upoznati zaposlenike s načinom održavanja vježbe;				
	3. Upoznati zaposlenike s načinom pozivanja vatrogasaca;				
	4. Pokazati pravce kretanja, pravce kretanja i mjesta izlaza po odgojnim skupinama;				
	5. Objasniti značenje simbola za evakuaciju;				

	6. Pokazati način sakupljanja radnika po pojedinim prostorima i građevinama te redoslijed i pravce kretanja;		
	7. Utvrditi način evakuiranja radnika iz svakog prostora;		
	8. Pokazati zaposlenicima način isključenja struje;		
	9. Pokazati zaposlenicima funkcioniranje vatrodajnog sustava;		
	10.Objasniti radnicima svrhu i način provođenja vježbe		
	11.Upoznati radnike s značenjem oznaka evakuacije, važnošću vatrogasnih aparata i hidranata te način djelovanja vatrodajave;		
	12.Upoznati radnike s postupcima koje moraju poduzeti prema osoblju ukoliko primijete požar;		
	13.Dati znak za uzbunu;		
	14.Izvršiti evakuaciju radnika;		
	15.Izvršiti prozivku i prebrojavanje radnika na mjestu evakuiranja;		
	16.Izvršiti pretraživanje prostora ukoliko se primijeti da netko od zaposlenika nedostaje;		
	17.Analizirati vježbu;		
	18.Izvršiti pospremanje prostora i opreme koji su korišteni za izvođenje vježbe.		
Kod izvođenja vježbe pripaziti:	➤ Prije isključenja električne instalacije potrebno je definirati radnje koje se moraju odraditi (zatvaranje dotoka , zatvaranje ili otvaranje odsisa, deblokiranje šifriranih vrata i sl.) ➤ Prilikom hodanja ruke moraju biti savijene u laktima, a dodir se vrši samo s vanjskom stranom podlaktice (ne prstima); ➤ Ne dodirivati prstima u prolazu ništa; ➤ Teret tijela se prenosi s jedne noge na drugu tako da se noge vuku i isturaju (ne prave se normalni iskoraci); ➤ Kretanje prema evakuacijskom izlazu treba obavljati uza zidove, nikako po sredini prostorije; ➤ Pri kretanju prema izlazu izbjegavati vrištanje i deranje kako se ne bi dodatno stvarala panika. ➤ Otvaranju vrata treba pristupiti s oprezom i to prilaziti sa strane u pognutom položaju.		
Mjere zaštite:	• Zaposlenici koji sudjeluju u vježbi trebaju se točno pridržavati uputa voditelja vježbe; • Prilikom kretanja u slabo vidljivim prostorima voditelji evakuacije moraju nadzirati kretanje pojedinaca iz svoje grupe; • Zaposlenici i druge osobe koje ne sudjeluju u vježbi moraju biti udaljeni od prostora u kojima se izvodi vježba i ne smiju vikom, galamom ili dobacivanjima ometati izvođenje vježbe; • Osigurati mogućnost rasvjete prostora u vrijeme izvođenja vježbe za slučaj potrebe (pad zaposlenika, panika ili neki drugi nepredviđeni događaj); • Osigurati stručno osoblje i potrebni materijal za pružanje prve pomoći i eventualni prijevoz povrijeđenih do zdravstvene ustanove.		
Analiza vježbe i ocjena:	Voditelji evakuacije i koordinator evakuacije trebaju voditi zapažanja u vrijeme pripreme za vježbu, izvođenja vježbe i pospremanju prostora i opreme nakon izvođenja vježbe. Nakon izvedene vježbe izvršiti zajedničku analizu vježbe, po odgojnim skupinama i na nivou vrtića. Nakon izrađene analize vježbe, s prijedlogom za otklanjanje eventualno uočenih nedostataka, istu je potrebno dostaviti ravnatelju vrtića / osnivaču vrtića.		
Zapažanja na putovima evakuacije:	dužina puta evakuacije	do 30 m	preko 30 m
	širina putova	zadovoljava	ne zadovoljava
	prepreke na putovima	ne postoje	postoje
	suženja na putovima	ne postoje	postoje
	podloga na putovima	nije goriva	goriva
	završna obrada zidova i stropa	nije goriva	goriva
	oznake putova evakuacije	postoje	ne postoje
Zapažanja na izlazima:	broj izlaza iz prostora	zadovoljava	ne zadovoljava
	izlazi iz prostora	nisu zaključani	zaključani
	izlazi	označeni	nisu označeni,
	izlazi	osvijetljeni	nisu osvijetljeni,
	širina vrata	zadovoljava	ne zadovoljava
	vrata se otvaraju	Ručno	automatski

	vrata se otvaraju	u smjeru evakuacije	ne otvaraju se u smjeru evakuacije
	visina vrata	zadovoljava	ne zadovoljava
	uređaji za samozatvaranje vrata	postoje	ne postoje
	vrata su	zakrčena	nisu zakrčena
Zapažanja na uređajima i opremi za uzbunjivanje i rasvjetu:	automatski uređaji za dojavu požara	postoje	ne postoje
	ručni uređaji za dojavu požara	postoje	ne postoje
	uređaji za uzbunjivanje	postoje	ne postoje
	uređaji za rasvjetu u slučaju nužde	postoje	ne postoje
Zapažanja na oznakama na putovima evakuacije:	pisane oznake	postoje	ne postoje
	slikovne oznake	postoje	ne postoje
	funkcionalnost postavljenih oznaka	zadovoljava	ne zadovoljava
	uočljivost (minimalna osvijetljenost)	zadovoljava	ne zadovoljava
Zapažanja na vatrogasnim aparatima i opremi za gašenje požara:	broj vatrogasnih aparata	zadovoljava	ne zadovoljava
	uočljivost vatrogasnih aparata	zadovoljava	ne zadovoljava
	vrsta vatrogasnih aparata	zadovoljava	ne zadovoljava
	ispravnost i uočljivost vatrogasnih aparata	zadovoljava	ne zadovoljava
	ispravnost hidranata	zadovoljava	ne zadovoljava
	uočljivost hidranata	zadovoljava	ne zadovoljava
Prijedlog za otklanjanje nedostataka:			
Odgovorne osobe za provođenje vježbe evakuacije i analizu nakon provedene vježbe:	Voditelj evakuacije:		
	Zamjenik voditelja evak:		
	Koordinator evakuacije:		
	Voditelj evak. Zona I:		
	Voditelj evak. Zona II:		
	Voditelj evakuacije zona III:		
	Voditelj evakuacije zona IV:		
	Voditelj evakuacije gospodarski dio- otvoreni prostor:		

PRILOG 9: GRAFIČKI PRILOZI

Osnovna škola
kneza Mislava
Nedavno pregledano

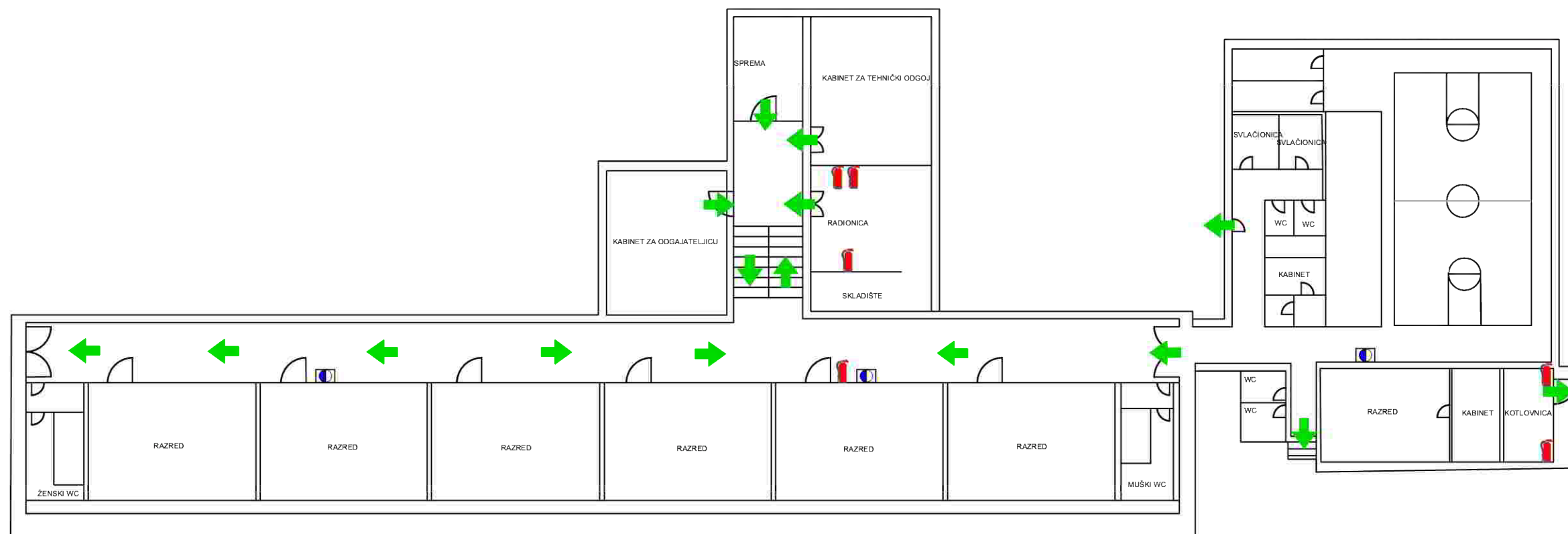
Ul. Braće Radić

Ul. don Ante P.

PLAN EVAKUACIJE - OSNOVNA ŠKOLA KNEZA MISLAVA - BRAĆE RADIĆA 6, -PRIZEMLJE

SIMBOLI

- Aparat za gašenje požara
- Smjer evakuacije unutar građevine
- Razdjelni ormar
- Kutija prve pomoći
- Tipkalo za daljinsko isključenje napona
- Hidratnski ormarić

POSTUPCI U SLUČAJU POŽARA ILI DRUGOG IZNENADNOG DOGAĐAJA

- OBAVIJESTITE PRISUTNE U VAŠOJ BLIZINI O NASTALOM IZVANREDNOM DOGAĐAJU
- O POŽARU OBAVIJESTITE VATROGASCE TELEFONOM NA BROJ **193** ili **112**
- BEZ PANIKE ODMAH NAPUSTITE PROSTOR PUTEM PREDVIĐENIM ZA EVAKUACIJU
- PRI NAPUŠTANJU PROSTORA ZATVORITE PROZORE I VRATA, ISKLJUČITE STRUJU I ZATVORITE VENTILE VODE
- MANJE POŽARE GASITE APARATIMA NA PRAH

NAPOMENA:

- NE SMIJETE GASITI POŽARE VODOM AKO NISTE ISKLJUČILI STRUJU
- NE ZADRŽAVAJTE SE U ZADIMLJENOM PROSTORU AKO NISTE ZAŠTITITLI ORGANE ZA DISANJE

PLAN EVAKUACIJE - OSNOVNA ŠKOLA KNEZA MISLAVA - BRAĆE RADIĆA 6, -KAT

SIMBOLI

- Aparat za gašenje požara
- Smjer evakuacije unutar građevine
- Razdjelni ormar
- Kutija prve pomoći
- Tipkalo za daljinsko isključenje napona
- Hidratnski ormarić

POSTUPCI U SLUČAJU POŽARA ILI DRUGOG IZNENADNOG DOGAĐAJA

- OBAVIJESTITE PRISUTNE U VAŠOJ BLIZINI O NASTALOM IZVANREDNOM DOGAĐAJU
- O POŽARU OBAVIJESTITE VATROGASCE TELEFONOM NA BROJ **193** ili **112**
- BEZ PANIKE ODMAH NAPUSTITE PROSTOR PUTEM PREDVIĐENIM ZA EVAKUACIJU
- PRI NAPUŠTANJU PROSTORA ZATVORITE PROZORE I VRATA, ISKLJUČITE STRUJU I ZATVORITE VENTILE VODE
- MANJE POŽARE GASITE APARATIMA NA PRAH

NAPOMENA:

- NE SMIJETE GASITI POŽARE VODOM AKO NISTE ISKLJUČILI STRUJU
- NE ZADRŽAVAJTE SE U ZADIMLJENOM PROSTORU AKO NISTE ZAŠTITITLI ORGANE ZA DISANJE

